БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 209 (16.899). ● 7 сентябрь 1977 йил, чоршанба ● Баҳоси 2 тийин.

ТИНЧЛИК ВА ТАРАҚҚИЁТ ХИЗМАТИДА

Биринчи Москва халқаро китоб виставка-ярмаркаси очилди

СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг иккита энг йирик павильонидаги стендларда сон-саноқсиз китоблар тахлаб қўйилган. Бу китоблар жаҳоннинг турли тилларида, ер куррасининг 60 дан кўпроқ мамлакатида нашр этилган. Лекин бундаги ҳар бир китоб биринчи Москва халқаро китоб виставка ярмаркасининг «китоб тинчлик ва тараққиёт хизматида» шиорига мос бўлиб тушади. Ана шу улкан кўрик 6 сентябрь куни тантанали равишда очилди.

Кўрикни очиш маросимида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР маданият министри П. Н. Демичев, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Архипов, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудирлари Е. М. Тяжельников, В. Ф. Шауро, бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, кўпгина мамлакатларнинг энг йирик китоб нашриётлари ва фирмаларининг намояндалари, маданият ва фан арбоблари ҳозир бўлдилар.

Йиғилганлар СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигиннинг Москвадаги халқаро китоб виставка-ярмаркаси катнашчиларига ва меҳмонларига йўллаган табрикномасини қарсаклар билан кутиб олдилар. Виставка ташкилот комитетининг раиси, СССР Министрлар Советининг Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети раиси Б. И. Стукалин табрикномани ўқиб берди.

Табрикномада бундай дейилади: дунёни билиш, маданиятни ривожлантириш, илғор ижтимоий-сиёсий ва илмий қарашлар ҳамда ғояларни ёйишнинг қудратли воситаси бўлган прогрессив китоб ана шу олижаноб мақсадларга кўп асрлардан буён садоқат билан хизмат қилиб келмоқда. Улуғ Ленин васиятларига содиқ бўлган партиямиз ва Совет давлати совет кишиларини инсоният тўплаган ғоят бой маънавий неъматлардан баҳраманд қилишга ҳамиша жуда катта аҳамият бериб келдилар ва аҳамият бермоқдалар.

Табрикномада Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш Якунловчи актининг руҳига тўла даражада мос бўлиб тушаётган Москвадаги китоб виставка-ярмаркаси халқаро маданий алоқаларни ривожлантиришга ва кучайтиришга, ноширлар билан китобни тарқатувчилар ўртасидаги ўзаро манфаатли амалий алоқаларни кенгайтиришга актив ёрдам беради, социал тараққиёт, тинчлик ва инсонпарварлик ишига хизмат қилади, деб ишонч билдирилади.

ЮНЕСКО кутубхоналар, ҳужжатлар ва нашрлар бўлимининг директори Селия Зайер ва Жаҳон Тинчлик Кенгашининг президенти Ромеш Чандра виставка қатнашчиларини табриклаб, тинчлик, тараққиётни, халқлар ўртасидаги ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш соҳасида халқаро китоб анжуманининг катта аҳамиятга эга эканлигини гапирдилар.

Москвадаги халқаро виставка-ярмаркада 1300 дан кўпроқ фирма, БМТ, ЮНЕСКО ва бошқа халқаро ташкилотлар иштирок этмоқда.

Совет бўлими кенг ва ранг-барангдир. Бу эса табиий бир ҳолдир, чунки СССР жаҳонда энг кўп китоб ўқиётган мамлакат, ғоят кўп китоб нашр этилаётган давлат ҳисобланади. Бизда ўтган йилнинг ўзидагина 1 миллиард 700 миллион китоб ва брошюра нашр этилди. Бўлимга СССР халқларининг барча тилларидаги ва кўпгина чет мамлакатлар халқлари тилларидаги китоблар — жами 15 мингдан зиёд экспонат қўйилган. Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишланган китоблар марказда турибди.

Экспонатлар орасида капиталистик мамлакатлар: ГФР, Испания, Буюк Британия, Франция, АҚШ, Австрия, Япония ва бошқа мамлакатларнинг энг катта фирмалари бор.

Ривожланаётган мамлакатлар нашриётларининг Москва кўригида кенг иштирок этаётганлиги маданий алоқаларни ривожлантиришдан уларнинг ғоят манфаатдор эканлигидан далолат беради.

И. ВЕКСЛЕР,
В. ПЕТРУНЯ,
М. РОЖДЕСТВЕНСКАЯ,
ТАСС мухбирлари.

ОКТЯБРНИНГ МУЗАФФАР БАЙРОҒИ ОСТИДА

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ

Кўҳна Хоразм Улуғ Октябрнинг зафарли одими туфайли бугун ёшариб, камолга тўлиб, социалистик қурилиш чашмаларидан баҳра олиб, куч ва қудрат касб этмоқда. Қадимий Хоразм эли ўзининг бутун яратувчилик ташаббусини, ғайратини коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли бажаришга, КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириш учун курашга бағишламоқда. Ўнинчи беш йиллик область меҳнаткашлари ҳаётида янада порлоқ истиқбол очмоқда, улар келажакка комил ишонч билан дадил қадам ташламоқдалар.

Областда саноат ишлаб чиқариши шахдам суръатлар билан ривожланмоқда. Капитал қурилиш миқёслари ўсмоқда. Хоразм ҳақида гап борганда мамлакатнинг энг юқори ҳосилли пахта воҳаси кўзда тутилиши табиий. Ишчилар, колхозчилар, барча меҳнаткашлар ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йили ва умуман, бутун беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани ҳар қачонгидан ҳам кучайтирмоқдалар. Газетамизнинг бугунги сонида Хоразм меҳнаткашлари Коммунистик партия раҳбарлигида эришаётган улкан ютуқлар, ҳал қилинаётган улуғвор вазифалар тўғрисидаги материалларни ўқийсиз.

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН

М. ХУДОЙБЕРГАНОВ,
Ўзбекистон Компартияси Хоразм область комитетининг биринчи секретари

СОВЕТ халқи каби областимиз меҳнаткашлари ҳам Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллик юбилейига муносиб совға тайёрлаш иштиёқида ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар. Юбилей шарафига кенг авж олган социалистик мусобақанинг асосий мақсади ва ҳамманинг фикри-зикри КПСС XXV съезди қарорларини, ўнинчи беш йилликнинг улуғвор режаларини муваффақиятли амалга оширишга қаратилган.

Юбилейга тайёргарлик қизғин тус олганлиги бежиз эмас. Айниқса, СССР янги Конституцияси лойиҳаси умумхалқ муҳокамасига қўйилгани сиёсий активлик ва меҳнат кўтаринкилигини вужудга келтирди. Ҳақли тарзда ҳаётимизнинг Асосий Қонуни деб ном берилган бу муҳим сиёсий ва ижтимоий ҳужжатда Совет ҳокимияти йилларида амалга оширилган жуда катта ишларнинг, ҳозирги Конституция қабул этилганидан кейинги қирқ йил мобайнида совет жамиятида рўй берган чуқур ўзгаришлар, орттирилган бой тажрибалар атрофлича таҳлил қилиниб, умумлаштирилгандир. Бизнинг социалистик Ватанимиз эндигина 60 ёшга кирди. Аммо шу йиллар мобайнида асрларга тенг беқиёс йўл босиб ўтилди, ривожланган социализм қурилди, социал тараққиётнинг бугунгача бўлган энг юқори поғонасига эришилди.

«Биз янги жамият — инсоният тарихида шу дамгача мисли кўрилмаган жамият барпо қилдик, — деб таъкидлади ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXV съездида, — Бу жамият кризислар бўлмайдиган, экономикаси муттасил ўсиб борадиган, етук социалистик муносабатларга, чинакам эркинликка эга бўлган жамиятдир. Бу жамият илмий материалистик дунёқараш ҳукмронлик қилаётган жамиятдир. Бу жамият келажакка, порлоқ коммунистик истиқболларга ишончи мустаҳкам жамиятдир. Унинг олдида яна ҳар томонлама тараққий этиш учун чексиз уфқлар очиқ».

Янги Конституциямиз лойиҳасида ҳам ривожланган социалистик жамият қурилганлиги олтин ҳарфлар билан ёзиб қўйилди. Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги ва айниқса, юбилей йилида ҳаётимизнинг Асосий Қонуни — СССР янги Конституцияси қабул қилинаётгани халқимиз, бутун тараққийпарвар инсоният ҳаётида катта воқеа бўлмоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1977 йил май Пленуми қарорларида бу улкан воқеаларнинг жаҳоншумул-тарихий аҳамияти илмий асосда таҳлил қилиб берилди. СССР янги Конституцияси лойиҳасининг эълон қилиниши — Совет Ватани тарихидаги бениҳоя муҳим марра эканлиги алоҳида таъкидланди.

Дарҳақиқат, амалдаги Конституция қабул этилгандан кейин ўтган қирқ йил мобайнида республикамизда, шу жумладан, Октябрь революциясигача хонлик асорати остида эзилган Хоразм области меҳнаткашлари ҳаётида чуқур ижтимоий-сиёсий ўзгаришлар рўй бердики, бу ўзгаришлар босиб ўтилган олтмиш йиллик катта йўл довонидан янада яққолроқ ва ёрқинроқ кўзга ташланмоқда.

Саноат, капитал қурилиш ва транспортнинг ривожланиш суръатлари ўнинчи беш йилликда янада жадаллашди. КПСС XXV съезди қарорларида иқтисодий ва маданий тараққиётнинг режалари аниқ белгилаб берилган. Область саноати янги беш йилликнинг биринчи йилида планга қўшимча равишда 10,5 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди, эндиликда социалистик мусобақа тўлқини кенг қулоч отиб, ишлаб чиқаришда самарадорлик ва юқори сифатни таъминлашда каттагина ютуқлар қўлга киритилмоқда.

Область қишлоқ хўжалиги босиб ўтган ойдин йўл, қишлоқда юз берган туб ўзгаришлар диққатга сазовор. Ленинча кооператив планнинг амалга оширилиши, қишлоқ хўжалиги коллективлаштирилиши туфайли ер, сув, ишлаб чиқариш воситалари умумхалқ мулки бўлиб қолди. Хоразм деҳқони бойлар ва феодаллар зулмидан, қашшоқлик ва муҳтожликдан, омоч-кетмонга асосланган деҳқончиликнинг оғир машаққатларидан халос бўлди. Қудратли техника билан қуролланган, илмий асосга қурилган, давлатимиз ёрдамига таянган қишлоқ хўжалигимиз йилдан-йилга юксалмоқда.

Пахтачиликни мисолга олайлик. Область пахта ҳосилдорлиги жиҳатидан республикада ва Иттифоқда олдинги ўринни қўлда сақлаб келмоқда. Тўққизинчи беш йилликда пахтанинг ялпи ҳосили қарийб икки миллион тоннага етди. Бу — планда кўзда тутилганидан 166 минг тонна кўпдир. Деҳқончилик учун ниҳоятда ноқулай келган 1976 йилда ҳам 378 минг тонна пахта етиштирилиб, гектар бошига ҳосилдорлик 36,5 центнерни ташкил этди. Бу кўрсаткич бизни қониқтирмайди, албатта. Илгари эгалланган маррани мустаҳкамлаш, пахтанинг ялпи ҳосилини 400 минг тоннадан ошириш учун реал имконият мавжуддир. Юбилей йилида 425 минг тонна пахта етиштириш ва область бўйича ҳосилдорликни 40 центнерга етказиш мажбурияти қабул қилинди. Биз ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам барқарор юқори ҳосил етиштиришни ўз олдимизга асосий вазифа қилиб қўйганмиз.

Пахтачилик билан бир қаторда, қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ҳам ривожлантиришда муайян ютуқлар қўлга киритилди. Тўққизинчи беш йилликда дон етиштиришнинг умумий ҳажми шундан олдинги беш йилликдаги даражадан 2,4 баравар ўсди. Янги ўзлаштирилган ерларда тузилган ихтисослашган совхозлар шолининг ялпи ҳосили ва ҳосилдорлигини муттасил оширишга эришаётирлар.

Улуғ Октябрь тонгида балқиган озодлик қуёши халқни фан ва маърифат нурларидан баҳраманд этди. Маданий революциянинг амалга оширилиши натижасида шаклан миллий, мазмунан социалистик маданият барқ уриб юксалди.

Революцияга қадар аҳолининг 95 проценти саводсиз, ўлкани хурофот ва жаҳолат зулмати қоплаган эди. Совет ҳокимияти йилларида халқ маорифи, фан, техника равнақ топиб, халқнинг маданий савияси юксак даражага кўтарилди. Умумий ўрта таълим муваффақиятли амалга оширилмоқда. Педагогика институти, ўрта махсус ўқув юртлари, ҳунар-техника билим юртлари — малакали кадрлар тайёрлаш ўчоғидир. Маданият уйлари, клублар, кутубхоналар, музикали драма ва комедия театри, кинотеатрлар, телевизион марказ, халқ ансамбллари, кўп сонли маданий-оқартув муассасалари меҳнаткашлар хизматида. Қадимий Хива Иттифоқда иккинчи заповедник-музей шаҳар ҳисобланади. Бу ерда тарихий-архитектура ёдгорликларини қайта тиклаш соҳасида олиб борилаётган кенг кўламдаги ишлар давлатимиз маданий меросни сақлашга катта эътибор бераётганлигини кўрсатади.

Партиямизнинг: «Ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун» деган шиори амалда рўёбга чиқмоқда. Шаҳар ва қишлоқлар қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Совет ҳокимияти воҳани нурафшон электрлашган ўлкага айлантирди. Ўрта Осиё — Марказ газ магистрали областни табиий газдан баҳраманд қилди. Кўкка парвоз, «Сўнмас олов», «Ойнаи жаҳон», оби-ҳаёт ва нур ҳақидаги эзгу орзулар ушалганини биз бугун амалда кўриб турибмиз.

Ғалабалар тўғрисида гапирганимизда, Совет замонасида камол топган, маънавий қиёфаси юксак, коммунистик эътиқодли янги кишилар — ишчилар, деҳқонлар ва зиёлиларнинг меҳнатсеварлик, ватанпарварлик, изчил интернационалистик хислатларини қайд қилиб ўтмай бўлмайди. Октябрь ғалабаларини сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашда, Улуғ Ватан уруши даврида, тинч яратувчилик меҳнатида совет кишиларининг кўрсатган жасоратини ҳар қанча шарафласак арзийди.

(Давоми иккинчи бетда).

Омон МАТЖОН.
Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати.

ТЎЙ МАҚТОВИ

Диёрим Хоразм, сенинг шуҳратинг
Тарихан — қадимий нуфуздан маълум.
Жайхун ўғлонисан феълинг-хислатинг
Дашт аро Оролдек денгиздан маълум.

Осмон муаррихдир сенга, ер — котиб,
Юлдузларинг сўнмиш тонгни уйғотиб,
Толмас Амударё вақт каби оқиб,
Қум аро қолдирган минг издан маълум.

Сени ким билмайди бу ер шарида,
Азалдан нигоҳинг кўкнинг қаърида
Устоз Берунийнинг ён дафтарида
Ном олган мингдан мўл юлдуздан маълум.

Кечмишингдан айтсам — хонлар кўрингай,
Бошда тож, пойида қонлар кўрингай,
Гоҳ нурли лаҳзалар, онлар кўрингай,
Бу — шоир ҳукмдор Феруздан маълум.

Машшоқсан — орзуни куйга сололган,
Шул сабаб тарихда узоқ қололган,
Бугун ҳам куйчи юрт номин ололган,
Комилжон, Ҳожихон ҳофиздан маълум.

Зўр қалблар исъёни эрур инқилоб,
Замонлар ғамига ул нурли жавоб,
Уни аҳли дунё қиларкан тавоф,
Тун ўрнида балққан кундуздан маълум.

Даврда Лениндек инсон ягона,
Меҳнатдир ул зотда унвон ягона,
Тирик пайт олгани нишон ягона —
Сендан! Инқилобий қомусдан маълум.

Аслан ерсеварсан — мақтамоқ абас,
Ҳар яшил гиёҳга ҳаётинг эваз,
Асрий гужумларинг юзалаб эмас, —
Ер қалбига отган илдиздан маълум.

Гарчи пахта енгил — оғир тош сенда,
Иш деса энг кекса ва энг ёш сенда,
Оддий пахтакордир ой, қуёш сенда,
Авжинг эрта қишдан, кеч куздан маълум.

Дўсов эгарлаган той бугун тезкор,
Ободон, зарифлар ишбоши — саркор,
Эркин, фозилларда қофия бисёр
Шоири, деҳқони бир сўздан маълум.

Сўзлайверсам, бутун юрт аён бўлур,
Ҳар уйда барака, қут аён бўлур,
Тилда бол, кўзларда ўт аён бўлур,
Эл файзи ҳар йигит, ҳар қиздан маълум.

Бу йил катта байрам, катта тўй йили,
Катта зўр режалар, катта уй йили,
Катта хирмон йили, катта бўй йили,
Илк карвонинг узра қирмиздан маълум!

МАШИНАДА КИМ ҚАНЧА ПАХТА ТЕРДИ?

Сурхондарё область Ленин йўли районидаги Қосим Раҳимов номли совхоздан

Холёр **Бозоров** — 80 тонна
Эргаш **Холбутаев** — 75 тонна
Пошан **Маматмўминов** — 70 тонна
Жума **Ашуров** — 65 тонна
Абдулла **Мирзаев** — 60 тонна
Эргаш **Алимардонов** — 55 тонна
Эсон **Номозов** — 55 тонна.

Шу райондаги Будённий номли совхоздан

Абдумурод **Ҳайдаров** — 77 тонна
Зубайда **Алиматова** — 68 тонна.

Будённий номли совхоз комплекс механизациялашган пахтачилик бригадаси бошлиғи **механизатор Хўжамқул Рустамов бир кунда машинада 25 тонна пахта терди.**

„ОҚ ОЛТИН“ ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 6 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён

Бухоро	1,63	9,52	0,06	0,11
Фарғона	1,85	7,31	0,08	0,19
Қашқадарё	1,27	5,45	0,11	0,37
Андижон	0,96	4,08	—	—
Сурхондарё	0,88	3,54	0,09	0,40
Наманган	0,96	3,26	—	—
Самарқанд	0,69	2,26	—	—
ҚҚАССР	0,51	1,56	—	—
Хоразм	0,59	1,30	—	—
Тошкент	0,19	0,77	—	—
Сирдарё	0,16	0,60	0,01	0,01
Жиззах	0,02	0,07	—	—
Республика бўйича:	0,90	3,71	0,02	0,08
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Наманган	1,26	5,00	—	—
Сурхондарё	0,89	4,13	—	—
Бухоро	1,67	4,05	—	—
Қашқадарё	0,60	2,53	—	—
Республика бўйича:	0,88	3,73	—	—

ДЕФОЛИАЦИЯ ҚАНДАЙ БОРЯПТИ?

Республикамиз областларида ғўза дефолиациясининг бориши тўғрисида шу йил 6 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда дефолиация қилинган майдон; учинчи устун — мавсум бошидан буён.

Тошкент	8,3	125,9
Сирдарё	10,2	105,8
Жиззах	14,6	100,1
Наманган	6,9	41,2
ҚҚАССР	2,7	38,9
Қашқадарё	4,5	37,8
Сурхондарё	7,7	37,1
Фарғона	3,9	31,4
Бухоро	3,8	30,2
Андижон	7,1	20,8
Самарқанд	5,7	20,8
Хоразм	3,3	15,6
Республика бўйича:	6,7	51,6

Суратда: Урганч шаҳри марказининг кўриниши.

А. Тўраев фотоси.

КРЕМЛДА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Италиянинг бир қанча вилоятлари ҳукуматлари вакиллари делегациясини 5 сентябрь куни Кремлда қабул қилди. Бу делегация чет мамлакатлар билан Дўстлик ва маданий алоқалар совет жамиятлари иттифоқининг таклифига биноан Совет Иттифоқига келди.

Италия делегациясининг аъзолари суҳбат чоғида Совет — Италия муносабатларининг ривожланиши Италия жамоатчилигининг турли доираларида ижобий баҳоланаётганлиги тўғрисида гапирдилар ва Совет Иттифоқидан олган таассуротларини ўртоқлашдилар. А. Н. Косигин халқаро кескинликни юмшатишни янада кучайтириш ҳамда қуролсизланиш масаласида Совет ҳукуматининг тутган позициясини баён қилиб берди ва Совет Иттифоқи экономикасининг ривожи тўғрисида ҳамда СССР янги Конституцияси лойиҳасининг бутун халқ томонидан муҳокама қилинаётганлиги хусусидаги бир қанча саволларга жавоб берди.

МАВЖУДОТ СИРЛАРИ САРИ

6 сентябрь куни Тошкентда очилган Совет—Франция симпозиумининг иштирокчилари «Оқсил билан нуклеин кислотанинг ўзаро таъсири» деган масалани муҳокама қиладилар. Симпозиум икки мамлакат олимлари ҳамкорлиги плани бўйича ҳаёт физик-химик асосларини биргалашиб ўрганишга тааллуқли проблемалар доирасида ўтказилмоқда.

Совет ва Франция олимлари 1970 йилдан бери мана шу проблема тадқиқотларида ҳамкорлик қилиб келмоқдалар. Ҳозирги илмий учрашув тўртинчи бўлди. Биохимия, биоорганика, молекуляр биология соҳасида кенг кўламда тадқиқотлар олиб борилаётган Ўзбекистон пойтахти Франция олимларининг илтимосига биноан ушбу симпозиум ўтказиладиган жой қилиб танланди.

Учрашув иштирокчилари орасида кўпгина таниқли тадқиқотчилар бор: Франция делегациясига бошчилик қилаётган Париждаги физик-химик биология институти бўлимининг мудири профессор Марианна Грюнберг-Манаго, шу институтнинг директори профессор Бернард Пюльман, жаҳонга машҳур Пастер институтининг директори профессор Франсуа Гро, совет академиклари А. А. Баев, М. Н. Колосов, О. С. Содиқов ва бошқа машҳур олимлар бор. Учрашув уч кун давом этади. (ЎзТАГ).

ОКТЯБРНИНГ МУЗАФФАР БАЙРОҒИ ОСТИДА

Хоразмда революцияга қадар атиги уч минг гектар ерга пахта экилиб, йилига ялпи ҳосил минг тоннадан ошмаган. 1940 йилга келиб область 78 минг тонна пахта етиштирди, ҳар гектар ердан 10,8 центнер ҳосил йиғиб олинди. Тўққизинчи беш йилликда эса қарийб икки миллион тонна пахта етиштирилди, бу — йилига ўрта ҳисобда 400 минг тоннадан тўғри келади. Об-ҳаво ниҳоятда ноқулай келган 1976 йилда пахтанинг ялпи ҳосили 378 минг тоннани, ҳар гектар майдонда ҳосилдорлик 36,5 центнерни ташкил этди.

* * *

1977 йилда область деҳқонлари 425 минг тонна пахта етиштириш, ҳар гектар ердан 40 центнер «оқ олтин» йиғиб олишга аҳд қилганлар.

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН

(Боши биринчи бетда).

КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарорида таъкидланганидек, Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш учун оташин курашчиларнинг, уруш ва меҳнат ветеранларининг хизматлари ҳеч қачон унутилмайди. Хоразм воҳасида революция душманларига, босмачиларга қарши курашда актив қатнашган Н. А. Шайдаков, Н. М. Шчербаков, Аҳмаджон Иброҳимов. Миркомил Миршаропов, Жума Оташев. Аҳмад Маҳмудов, Жуманиёз Калантаров, Рўзимат Юсупов, Жуманиёз Эшмуҳаммедов, Бобожон Отабоев каби ажойиб кишиларнинг номлари ҳамиша эъзозлаб тилга олинади. Искандар Дўсов, Олтибой Қурбонов, Карим Раҳимов каби бутун ҳаётини колхоз ишлаб чиқаришини юксалтиришга бағишлаган моҳир ташкилотчиларнинг ёрқин хотиралари мангу ўчмасдир.

Воҳада социалистик маданиятни юксалтиришга салмоқли ҳисса қўшган ўзбек киносининг қалдирғочи Худойберган Девонов, атоқли санъаткорлар Шерозий Ёқубов, Комилжон Отаниёзов, Ваҳобжон Фаёзов ва бошқа фан, санъат, маърифат чароғбонларининг, маданий революция ветеранларининг ёрқин сиймоларини халқ иззат-ҳурмат билан эсга олмоқда. Шу кунларда кекса коммунистлар, Совет ҳокимияти учун кураш, Улуғ Ватан уруши ва беш йилликларнинг ветеранлари билан учрашувлар ўтказилаётир. Бу тадбир кишиларимизни, айниқса ёш авлодни халқимизнинг революцион, жанговар ва шонли меҳнат анъаналари руҳида тарбиялашда муҳим аҳамиятга эгадир.

Биз, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг, бутун идеология ходимларининг диққат-эътиборини улуғ айёмга тайёргарлик ишларини кенг ривожлантириш, янги Конституция лойиҳаси тарихий аҳамиятини оммага чуқур тушунтиришга, Коммунистик партиянинг раҳбарлик, етакчилик ролини, Совет давлатининг қаҳрамонона тарихини меҳнаткашларнинг онгига етказишга қаратмоқдамиз. Лекторлар, пропагандистлар, сиёсий докладчилар, агитаторлар, матбуот, радио ва телевидение бу соҳада планли, кенг кўламда ва таъсирчан иш олиб боришга даъват қилинган.

В. И. Ленин таълим берганидек, улуғ айёмларга меҳнат зафарларидан кўра яхшироқ совға бўлиши мумкин эмас. Ҳозирги кунда халқимизнинг сиёсий ва меҳнат активлиги мислсиз ошиб бораётганлигига сабаб ҳам шу. Социалистик мусобақа жараёнида янгидан-янги ташаббуслар, ватанпарварлик ҳаракатлари бунёдга келмоқда. Область партия комитети ўнинчи беш йиллик планини ва юбилей йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан пешқадам ишчилар, қурувчилар, транспорт ходимлари, корхоналар, колхозлар ва совхозлар коллективларининг социалистик мажбуриятларини маъқуллади.

Улуғ Октябрнинг 60 йиллик байрамигача 3,5-4 йиллик топшириқни бажаришга аҳд қилган Урганчдаги В. И. Ленин номли тикувчилик фабрикаси ишчиларидан СССР Олий Совети депутати С. Ҳажиева, Х. Файзуллаева, Хивадаги «СССР 50 йиллиги» тикувчилик фабрикаси ишчиси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати С. Оллоберганова, донгдор гилам тўқувчи Д. Рўзиматова каби илғор ишчиларнинг ватанпарварлик ҳаракати область корхоналарида кенг қулоч ёйди. Қурилиш ва монтаж ташкилотларининг зарбдорларидан З. Қудратов, Р. Мухамедшин, Р. Рўзиматов, О. Собиров, М. Шариповлар ўнинчи беш йилликда икки беш йилликни бажариш ҳаракатининг ташаббускорлари ҳисобланади. Бу ташаббусга қўшилган қурувчилар сафи кундан-кунга кенгайиб бормоқда.

Хонқа районидаги Ленин орденли Охунбобоев номли, Ҳазорасп районидаги Жданов номли колхозларнинг пахтакорлари, шоликор хўжаликлар, 50-60 центнерчи бригадалар мўл ҳосил учун кураш байроқдорлари бўлиб майдонга чиқдилар. Ҳазорасплик донгдор пахтакор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Матёқуб Матназаров билан тўрткўллик машҳур пахта устаси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Норбой Рўзимбетов ўртасидаги қардошлик мусобақаси, Қўшкўпир районидаги «Тошкент» колхозининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ўғилжон Нуруллаеванинг янги ўзлаштирилган ердаги бригадага бошчилик қилиш ва ҳар гектар ердан 60 центнердан пахта етиштириш ташаббуси эндиликда рекорд ҳосил учун кураш ҳаракатига айланиб кетди.

Область партия ташкилоти меҳнаткашларни юбилей йили, умуман ўнинчи беш йиллик режаларини амалга ошириш учун курашга сафарбар қила бориб, асосий эътиборни ҳал қилинмаган ва етилган масалаларга қаратмоқда. Саноат ва транспортда, бутун халқ хўжалигида меҳнат унумдорлигини, иш самарадорлиги ва сифатини кескин ошириш, капитал қурилишни жадаллаштириш давр талаби бўлиб қолди. Урганч ёғ-экстракция заводини ишга тушириш, Хива гиламчилик комбинати қурилишини тезлатиш, Урганчда ремонт-механика заводи, тегирмон комбинати, янги темир йўл вокзали қурилишини, корхоналарни реконструкция қилиш масалаларини ҳал этишдек кечиктирилмайдиган ишлар олдимизда турибди. Областда деҳқончиликнинг истиқболи Туямўйин гидроузели қурилиши суръатини тезлатишга, янги ерларни ўзлаштиришнинг қатор муҳим проблемаларини омилкорлик билан ҳал қилишга боғлиқдир.

Қишлоқ хўжалигининг долзарб соҳаларидан бири — жамоат чорвачилигини юксалтириш, пахта-беда алмашлаб экишни жорий этиш, қишлоқ хўжалигида фан ютуқларига, комплекс механизацияга кенг йўл очиб бериш, қишлоқда хутор системасини тугатиш ва шаҳар типида обод посёлкалар барпо қилиш бундан кейин ҳам диққат марказимизда бўлади.

Биз орзулар ҳақиқатга айланаётган, мўъжизадек туюлган улкан режалар амалда рўёбга чиқаётган ажойиб даврда яшамоқдамиз. Партия раҳнамо-етакчи бўлганлиги учун ҳам халқимиз ошмайдиган довон йўқ. Барҳаёт Ленин ғоялари, КПСС XXV съезди қарорлари йўлимизни офтобдек ёритмоқда. Шубҳа йўқки, областимиз меҳнаткашлари Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллик юбилейига муносиб тўёналар билан борадилар.

«ЗАНГОРИ ОЛОВ» ЙЎЛЛАРИДА

ОЛОВ ИРМОҚЛАР

Заунгур компрессор станцияси Ўрта Осиё—Марказ гигант иншоотининг энг асосий бўғинларидан бири ҳисобланади. Улкан газ йўли қалбининг бир маромда тепиши кўп жиҳатдан шу станциянинг аниқ ишлаши ва ўз вазифасини бекаму кўст бажаришига боғлиқ. Шу боисдан ҳам станция коллективи ўз устидаги бу юксак масъулиятли вазифани шу кунгача аъло даражада бажариб келмоқда.

Компрессор станцияси бунёд этилганига яқинда ўн йил бўлди. Ана шу муддат ичида бу ердан Россия Федерациясининг кўпгина саноат марказларига, шаҳар ва қишлоқларига, корхоналар ва улкан қурилиш объектларига энг арзон ёқилғи жўнатилиб келмоқда.

Агар дастлабки йиллардаги газ миқдорининг ҳозирги вақтдаги миқёси билан таққослаб кўриладиган бўлса, улар ўртасида қанчалик катта тафовут борлиги тағин ҳам яққол кўзга ташланади.

Дастлабки пайтларда чиндан ҳам бир кеча-кундузда пўлат қувурлар орқали фақат 50 миллион кубометр миқдорда «зангори олов» жўнатилар эди. Ўтган йиллар мобайнида газга бўлган эҳтиёж ва талаб ғоятда ошди, бунинг учун янгидан-янги газ конлари қидириб топилди ва ишга туширилди. Натижада газопровод тармоқлари кўпайди, қуввати ошди.

Ҳозирги кунда Устюрт кенгликлари узра улкан газопроводнинг бир эмас, балки тўртта пўлат тармоғи бунёд этилиб, улар орқали «зангори олов» бетўхтов ўтиб турибди. Ўзбекистоннинг Газли конидан, Туркманистоннинг Гугуртли, Шодлик, Найи конларидан олинаётган арзон ёқилғи дўстларимиз диёрига узлуксиз жўнатилиб турибди. Айни вақтда мамлакатимиз марказига бир кеча-кундузда деярли юз эллик миллион кубометр газ юборилмоқда. Агар бу ердан ўн йил мобайнида юборилган газнинг миқдорини чамалаб кўриладиган бўлса, газ дарёларидан оқиб ўтган ёқилғининг миқдори деярли юз миллиард кубометрга етиб боради.

...Шу кунларда Қорақумнинг кўз илғамас кенгликлари чеккасида жойлашган, қадимий Хивадан унча узоқ бўлмаган Заунгур компрессор станциясининг азаматлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллик юбилейи шарафига меҳнат вахтасида сергак турибдилар. Улар газопровод қувурларида зарур босимнинг ҳар доим мавжудлигига, ўтказилаётган ёқилғининг тоза бўлишига, истеъмол учун жўнатилаётган ёқилғининг бир меъёрда бўлишига эришмоқдалар. Бу ерда кундузи ҳам, кечаси ҳам иш маромини кўзда тутилгандек таъминланаётир. Станциянинг трубокомпрессор цехи машина залида, энг кичик бошқарув пультидан то бош пульт-гача бўлган узелларда, газ тозаловчи участкаларда, газ совутадиган кондиция установкалари ишида ҳам бирор камчилик юз бермаслиги учун ҳамма имкониятлар ишга солинган.

Компрессор станциясининг азамат коллективи шу кунларда тағин ҳам фидокорлик кўрсатмоқдалар. Айниқса станциянинг илғор ишчилари ўзларининг намунали ишлари билан бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар. Булар орасида приборчи Евгений Пак, энергия қуввати таъминоти катта инженери Отабой Исмоилов, моҳир инженер Илдус Бисёров, электр қуввати таъминоти цехининг илғор электромонтёри Валентина Лисак ва бошқа фидокор ишчиларнинг ҳалол меҳнатлари туфайли кўпдан-кўп ютуқларга эришилмоқда.

— Коллективимиз ўртасида социалистик мусобақа кенг авж олган, — дейди станция касаба союз комитетининг раиси Владимир Павлович Доронин. — Бу меҳнат беллашуви станциямиздаги барча цехлар ва участкалар ўртасида давом этиб келмоқда. Бу мусобақа ҳар кварталда якунланиб, ғолиб чиққанлар муносиб тақдирланмоқдалар.

Чиндан ҳам станцияда социалистик мусобақанинг яхши уюштирилганлиги туфайли меҳнатда яхши кўрсаткичларни қўлга киритишга кенг йўл очилаётир. Яқинда станциянинг трубокомпрессор цехи энг яхши кўрсаткичга эришганлиги учун социалистик мусобақа ғолиби деб топилди ва кўчма Қизил байроқ ҳамда пул мукофоти билан тақдирланди.

Демак, компрессорчилар «зангори олов» йўлларида ёқилғи оқимининг бехатар манзилга етиб боришини таъминлаб турибдилар. Уларнинг меҳнатлари туфайли газ конларида бунёд этилган кўпдан-кўп ёқилғи эл-юрт учун хизмат қилмоқда.

Суратларда: Заунгур компрессор станциясининг кўриниши, станциянинг моҳир электромонтёри Валентина Лисак, катта инженер Отабой Исмоилов ва компрессор станциясининг асосий бошқарув пульти тасвирланган.

К. Отаев ва Ш. Иброҳимов фотолари.

СССР ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯСИ ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

ФАРОВОН ҲАЁТИМИЗ МАЗМУНИ

Ҳаётимиз, турмушимиз шу қадар ҳаловатли, завқ-шавқлики, буни сўз билан ифодалаш қийин. Маъмурчилик, фаровонлик. Одамларнинг егани олдида, емагани кетида. Ҳеч нарсадан камчилиги йўқ. Буларни кўриб беихтиёр хаёлга бериламан. Кўз ўнгимда ўтмишдаги аянчли ҳаёт, бир парча ерга, бинобарин нон-ошга, уст-бошга зор бўлиб ўтган ота-боболаримиз гавдаланади. Ҳозирги гаштли ҳаётимиз, тўкин-сочин рўзғоримиз, маишатли маданий турмушимиздан минг бор шукрона қилиб, колхоз қишлоғида хаёлан сайр қиламан. Асфальтланган кенг ва равон йўллар. Водопровод колонкаларидан зилол сув оқиб турибди. Хонадонларнинг ошхонасида «зангори олов» ёнмоқда. Томига тунука ёки шифер ёпилган кошоналарнинг тахта полларига гиламлар тўшалган. Тахмонларга духоба ва атлас кўрпа-ёстиқлар тахлаб қўйилган. Колхозчининг оила аъзолари телевизор қаршисида ўтириб, киноконцерт томоша қилмоқда.

Коллектив хўжалигимизни айтмайсизми! У кенг қанот ёзиб, экономикаси мустаҳкам, юксак даражада механизациялашган, деҳқончилик маданияти юқори поғонага кўтарилган мўл-кўлчилик манбаига, давлатимиз иқтисодий қудратининг ишончли таянчига айланди. Колхозда ҳар йили мўл-кўл дон, пахта, гўшт, сут ва бошқа деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштириляпти.

Қишлоқдаги социал ва иқтисодий ўзгаришлар, маданий юксалишнинг самарасини деҳқонларнинг тўқ ва фаровон ҳаёти, маданий турмуши, колхоз ишлаб чиқаришининг ривожланиши, хўжалик экономикасининг мустаҳкамланишида яққол кўриш мумкин. Лекин совет қишлоғи, колхоз қишлоғининг қиёфаси, ундаги турмуш тарзининг мазмуни фақат шулар билангина белгиланмайди. Мен шу ўринда дилларни қувонч ва ифтихор ҳислари билан тўлдирувчи, социал-иқтисодий ва маданий юксалиш билан баравар ўсиб-улғайган, камол топган одамлар ҳақида гапирмоқчиман.

Булар партиямиз аграр сиёсатининг моҳиятини жуда яхши биладиган, КПСС XXV съезди қарорларини, ўнинчи беш йиллик планини амалга ошириш, пахта, дон, гўшт, сут каби деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, ана шу маҳсулотларни давлатга тобора кўпроқ етказиб бериш учун далаларда, чорвачилик фермаларида фидокорона меҳнат қилаётган колхозчи деҳқонлардир. Ҳозирги колхозчи илм-фан ютуқлари ва янги техника билан қуролланган, минерал ўғитлар ва химиявий моддалардан тўғри фойдаланиш йўлларини биладиган, ер ва сувнинг қадрига етадиган, ундан кўпроқ самара олишга интиладиган онгли, билимли, бой тажрибали совет деҳқонидир.

Булар давлатимиз колхоз ва совхозларга йил сайин кўпроқ етказиб бераётган мураккаб ва қудратли техникани уддабуронлик билан ишлатаётган, катта майдонларда пахта, ғалла ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштиришни таъминлаётган, ҳосилни қисқа муддатда йиғиб-териб олаётган моҳир механизаторлардир. Ўтган йили механизаторлар жуда катта куч-ғайрат сарфлаганликлари, чигитни қулай агротехника муддатларида экканликлари, ғўзани сифатли парвариш қилганликлари, ҳосилни тез ва нобуд қилмай йиғиб-териб берганликлари туфайли 1580 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 30 центнер ўрнига 34 центнердан пахта олинди. Давлатга 4730 тонна ўрнига 5360 тонна аъло сифатли «оқ олтин» топширилди.

Ниҳоят булар чорвачилик фермаларидаги қорамоллар, қўй-эчкилар, чўчқалар ва паррандаларни парвариш қилишни зоотехника қоидалари асосида ташкил этаётган, чорва молларининг наслини яхшилаш, уларнинг касалликларига қарши кураш тадбирларини амалга ошираётган зоотехниклар ва ветеринария врачларидир. Ўтган йили ҳар бош сигирдан 3000 килограммдан сут, ҳар бир товуқдан 108 тадан тухум олинди. 64,5 тонна гўшт, 760 тонна сут етиштирилди. Давлатга 65 тонна гўшт, қарийб 500 тонна сут сотилди. Гўштга топширилган ҳар бош қорамолнинг ўртача тирик вазни 410 килограммни ташкил этди. Бу ибратли кўрсаткичлар чорвадорлар билан бир қаторда, зооветеринария ходимлари меҳнатининг қувончли натижасидир.

Қишлоқда юз берган ана шу каби ўзгаришлар, социал, маданий ва иқтисодий юксалиш СССР янги Конституцияси лойиҳасида ўзининг ифодасини топган. Лойиҳада қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш, маҳсулот етиштиришни тинмай кўпайтириш асосида давлатимизнинг иқтисодий қудратини тағин ҳам мустаҳкамлаш, совет халқи турмушининг фаровонлик даражасини ошириш назарда тутилган. Колхозимиз аъзолари Конституция лойиҳасини муҳокама қилар эканлар, Улуғ Октябрнинг шонли юбилейи шарафига бу йил 1550 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 31 центнер ўрнига 37 центнердан ҳосил етиштириш ва давлатга 4730 тонна ўрнига 5700 тонна пахта сотиш, дон, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар етиштириш ҳамда тайёрлашни янада кўпайтириш юзасидан олган мажбуриятларини тўла-тўкис бажаражакларини яна бир марта таъкидладилар.

Айни вақтда колхоз аъзолари ўз йиғилишларида Конституция лойиҳасига айрим ўзгаришлар ва қўшимчалар киритишни ҳам таклиф этдилар. Биз Конституцияда **колхоз ва совхоз раҳбарлари, мутахассислари, ишчи ва деҳқонлари битмас-туганмас бойликлар манбаи бўлган ердан самарали фойдаланиш, унинг ҳар гектаридан максимум даражада ҳосил олиш чораларини кўришга мажбур** деб ёзиб қўйилишини таклиф этамиз.

К. ЭГАМБЕРДИЕВ,
Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхози раиси.

ТАКЛИФЛАРИМИЗ

СССР янги Конституцияси лойиҳасининг «Суд, арбитраж ва прокурор назорати» бўлимига яна бир модда қўшишни таклиф қиламан. Бу моддада **«Прокуратура, суд, арбитраж, бошқа маъмурий органлар, халқ контроли ҳуқуқ-тартиботнинг ҳар қандай бузилишига қарши курашда кўпроқ ташаббус, принципиаллик ва муросасизлик билан иш олиб боришлари керак»,** деб ёзиб қўйилса, совет қонунларини амалга оширишда ана шу органларнинг масъулиятини янада оширган бўларди, орамизда учраб турадиган ҳуқуқ-тартиботни бузувчиларга қарши муросасиз муносабатни вужудга келтирган бўларди. Қонунбузарларга қарши эса тушунтириш воситалари билангина эмас, совет қонунларининг кучи билан ҳам курашмоқ керак.

Яна бир таклиф: лойиҳага **«Халқ судлари, халқ маслаҳатчилари ўз сайловчилари олдида мунтазам ҳисоб бериб туришлари лозим. Улар ўз олдиларига қўйилган вазифаларни бажармаганлари тақдирда сайловчилар томонидан чақириб олинишлари мумкин»** деб ёзиб қўйилишини истардим.

Р. СИДДИҚХЎЖАЕВА,
Тошкент шаҳар Чилонзор район халқ судьяси.

ОКТЯБРЬ ВАХТАСИДА

МАЖБУРИЯТ БАЖАРИЛДИ

26-қишлоқ қурилиши трестидан КПСС XXV съезди делегати П. Қобилов бошлиқ бригада Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига олган социалистик мажбуриятини муддатидан илгари бажарди — тўрт йиллик топшириқ адо этилди.

Бригада Сурхон — Шеробод даштидаги совхозларнинг ишчилари учун уйлар қура туриб, қарийб икки минг квадрат метр уй-жойни пландан ташқари фойдаланиш учун топширди. Коллективнинг ҳар бир аъзоси 8 ой мобайнидагина йиллик планда белгиланган 7 минг сўм ўрнига 15 минг сўмлик ҳар хил ишларни бажарди.

Қурилишнинг ҳафталик тармоқ графигини жорий этиш бригадага катта ёрдам берди. Ҳар бир қурувчи яқин кунлар мобайнида қандай ишларни бажариши кераклигини билганлиги туфайли, иш жойини олдиндан тайёрлаб қўяди. Бу ерда кичик механизациядан ҳам моҳирлик билан фойдаланилмоқда. Кичик механизация қўл меҳнати учун бўладиган чиқимларни анча камайтирди.

П. Қобилов бошлиқ бригада январь ойигача беш йилликнинг якунловчи йили ҳисобига Сурхон — Шеробод чўлқуварлари учун яна бир неча уй қуриб беради.

(ЎзТАГ).

ҲАЁТ ЗАРВАРАҚЛАРИ

СОВЕТ ТУРМУШ ТАРЗИ

«Совет Ўзбекистони» анкетаси саволларига Хоразм область Шовот районидаги Чкалов номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Зариф Раматов жавоб беради.

1. Октябрь инқилоби янги дунё тарихини бошлаб берганлиги шак-шубҳасиздир. Октябрнинг 60 йили ичида ҳаётингизда юз берган унутилмас уч воқеани сўзлаб берсангиз!

2. Сиз совет кишисининг қайси фазилатларини, унинг фаолиятидаги қайси хусусиятларни алоҳида мамнуният билан қайд этасиз ва қайси иллатлардан қутулишимиз керак деб ўйлайсиз!

3. Октябрь меваси бўлган совет турмуш тарзининг барқарор куч-қудратини Сиз қандай изоҳлайсиз!

1. Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейинги 60 йил мамлакатимиз ҳаётида жаҳоншумул тарихий аҳамиятга эга бўлган воқеаларга бой. Булардан энг муҳим уч воқеани алоҳида таъкидламоқчиман. Тенг ҳуқуқли халқлар ихтиёрий равишда ягона кўп миллатли давлатга уюшуви ва жипслашуви натижасида 1922 йил декабрида СССРнинг ташкил топганлиги шу воқеалардан биридир. Мен СССР тузилганлигининг 50 йиллигига бағишланган Кремлнинг Съездлар саройидаги тантанали мажлисда қатнашдим. 0638 рақамли таклиф билетини эсдалик тариқасида сақлаб қўйибман.

1936 йил 5 декабрда Советларнинг Бутуниттифоқ VIII съездида СССР Конституцияси қабул қилинганлигини муҳим тарихий воқеа деб ҳисоблайман. Мамлакатимизда социалистик тузумнинг ғалабаси СССР Конституциясида ўзининг ёрқин ифодасини топгандир.

Мен қайд қилишни истаган учинчи воқеа Улуғ Ватан урушида фашизм устидан қозонилган буюк ғалабадир. Бу ғалаба революция меваларини сақлаб қолиш билан бирга, бутун инсониятни фашизм асорати хавфидан халос этди.

Энди шахсий ҳаётимдаги унутилмас уч воқеани айтиб берай. 1958 йил май ойида партия сафига қабул қилинган куним умрим бўйи эсимда қолади. Улуғ Ленин партиясига мансуб бўлиш ва партия аъзоси деган номни муносиб оқлашдан ҳам юксак шараф борми?

Иккинчи воқеа 1969 йилнинг декабрь ойида Москвага колхозчиларнинг Бутуниттифоқ учинчи съездига борганимда юз берди. В. И. Ленин мавзолейида бўлиб, абадий барҳаёт сиймони зиёрат қилдим. Бу дақиқалардаги ҳаяжонимни ифодалашга сўз топа олмайман.

1970 йилнинг июнь ойида ҳаётимда яна бир катта воқеа юз берди. Халқ менга юксак ишонч билдирди, саккизинчи чақириқ СССР Олий Советига депутатликка сайландим. Оддий деҳқон фарзанди мамлакатнинг олий органида ўз халқининг вакили бўлиши Совет тузуми шарофати-ку! Тўртинчи воқеага ўтсам 1971 йил 8 апрелни эслагим келади, шу куни СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини радиода эшитдим: Олтин Юлдузга мушарраф бўлдим.

Ҳаётимда чуқур из қолдирган қувончли, умрбод унутилмас воқеалар тўғрисида гапирганимда шу йилнинг 4 июнь кунини тилга олмай ўта олмайман. Шу куни давримизнинг ғоят мўътабар умидбахш ҳужжати — СССР янги Конституцияси лойиҳаси умумхалқ муҳокамасига киритилди. Ҳозир юксак сиёсий активлик вазиятида муҳокама қилинаётган ҳаётимизнинг бу Асосий Қонунини мен ҳам беҳад тўлқинланиб ўқиб чиқдим. Инсон эрки, бахти, истиқболи ҳақида ғамхўрлик руҳи билан суғорилган бу тарихий ҳужжатнинг мазмуни қалбимни фахр-ифтихор туйғулари билан тўлдирди.

СССР Конституцияси лойиҳаси эълон қилиниши фақат менинг ҳаётимдагина эмас, балки бутун совет халқи, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг меҳнаткашлари ҳаётида ҳам катта ва қувончли воқеадир. КПСС Марказий Комитети май Пленумида ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидлаганидек, Совет Иттифоқининг янги Конституцияси жаҳон социализми тажрибасининг муштарак хазинасини шубҳасиз бойитади.

СССРнинг янги Конституцияси қабул қилинадиган, Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги нишонланадиган йилда колхозимиз аъзолари юксак марраларни эгаллашга азму қарор қилганлар. Ҳар гектар ерда 45 центнердан пахта етиштириш, қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини комплекс ривожлантириш, колхоз қишлоғини шаҳар типида қайта қуриш режаларини амалга оширмоқдамиз. Йил ўн икки ой меҳнат қилиб етиштирган «оқ олтин»имиз хирмонга тушяпти. Пахта йиғим-терими кун сайин авж олмоқда. Коммунистик партиямизнинг халқ бахт-саодати тўғрисидаги ғамхўрлигига жавобан колхозимиз аъзолари бунёдкорлик меҳнатида янгидан-янги ғалабаларга эришмоқдалар.

2. Иккинчи саволга жавобни босиб ўтган ҳаёт йўлимни қисқача баён қилишдан бошлаганим маъқул. Колхозда оддий механизатор, бригада бошлиғи, инженер вазифаларида ишлаганман. 1971 йил март ойида правление раислигига сайландим. Бултур Тошкент қишлоқ хўжалик институтини сиртдан ўқиб тамомладим. Қирқ тўрт ёшдаман. Меҳнат фаолиятим мени олижаноб фазилатли кишилар билан дўст, ўртоқ қилиб бирлаштирди. Бу гўзал фазилатларни мен даставвал, меҳнатга онгли, янгича муносабатда, жасорат кўрсатишда, қийинчиликларни сабот билан енгишда, одамларнинг қадрига етабилишда деб тасаввур қиламан. Бунинг устига ҳалоллик, ростгўйлик, камтарлик қўшилса, нур устига аъло нур бўлади.

Текинхўр ва ялқовни, порахўр ва юлғични, ҳасадгўй ва иғвогарни, такаббур ва икки юзламачиларни кўргани кўзим йўқ. Бундай нусхалар орамизда бўлмаса улуғвор режаларни рўёбга чиқариш йўлидаги ишимиз янада яхшироқ юришарди.

3. Энди охирги савол—совет турмуш тарзининг барқарор куч-қудрати ҳақида. Менимча бу куч-қудрат совет кишиларининг мустаҳкам ғоявий эътиқодида, мақсад бирлиги ва юксак маънавий қиёфасидадир. Эътиқодсиз кишида виждон, диёнат, одамгарчилик бўлмайди. Коммунистик эътиқод, дўстликка, интернационализмга садоқат совет турмуш тарзининг қудратбахш манбаларидир.

ОКТЯБРНИНГ МУЗАФФАР БАЙРОҒИ ОСТИДА

ОЛИЙ ТАЪЛИМ: САМАРАДОРЛИК ВА СИФАТ

МАЪРИФАТ ЧАШМАСИ

Жаҳонга Беруний, ал-Хоразмий каби буюк алломаларни берган бу ўлкада халқ оммаси асрлар бўйи илм-фаннинг самараларидан бебаҳра бўлиб келди. Чунки жаҳолат ва хурофот булутлари илм-маърифат йўлини тўсган эди. Фақат Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабасидан кейингина фан ва маданият даргоҳларининг эшиклари меҳнаткашлар учун кенг очилди.

СССР янги Конституцияси лойиҳасида таъкидланганидек меҳнаткашларнинг моддий ва маданий турмуш даражасини ошириш Совет давлатининг олий мақсади бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Конституция лойиҳасининг 45-моддасида СССР гражданларига берилган илм олиш ҳуқуқи конкрет шарт-шароитлар билан гарантияланган. Шу моддада мажбурий умумий ўрта таълим тўғрисида, ҳунар-техника ва олий таълимни кенг ривожлантириш ҳақида гап боради.

Дарҳақиқат, мамлакатимизда илм-фан мисли кўрилмаган суръатлар билан юксалмоқда. 1920 йилда Хоразмда биринчи босқичли саккизта мактаб, битта ўқитувчилар тайёрлаш курси бўлиб, 1924 йилда мактаблар сони 29 тага етди, уларда икки мингга яқин ўқувчи таълим олган. Эндиликда областдаги 560 дан ортиқ мактабда 180 мингдан зиёд ўқувчи фан асосларини эгаллаяпти. Ўрта махсус ўқув ва ҳунар-техника билим юртлари халқ хўжалиги ҳамда маданиятнинг турли соҳалари бўйича ҳар йили кўплаб малакали мутахассис тайёрлаб бермоқда.

В. И. Ленин номидаги Хоразм Давлат педагогика институти республикадаги кекса олий ўқув юртларидан бири бўлиб, 1935 йилда очилган Урганч ўқитувчилар институти базасида ташкил этилган. Дастлабки йили физика-математика, ўзбек тили ва адабиёти бўлимларига 62 студент қабул қилинган эди. Ўқитувчилардан Н. Маваев, Н. Отажонов, И. Буров, М. Бектошев, А. Ёвбосаровлар олий ўқув юрти очилган даврда самарали фаолият кўрсатдилар. Институтда 1938 йилда учинчи факультет — рус тили ва адабиёти факультети очилганлиги муҳим воқеа бўлди.

Ҳозирги вақтда институтимизда филология, математика, рус тили ва адабиёти, табиатшунослик факультетлари бор. Уларда 15 дан ортиқ миллатга мансуб 3 мингга яқин студент, шу жумладан 1733 студент сиртдан ўқимоқда. Рус тили ва адабиёти, ўзбек тили ва адабиёти, математика, тарих ва география, бошланғич таълим методикаси, химия, биология, инглиз ва немис тиллари бўйича ҳар йили кўплаб олий маълумотли ўқитувчилар тайёрлаб чиқарилаётир. 16 та кафедрада 129 нафар ўқитувчи ишлаб турибди, улардан эллик етти нафари фан кандидати, йигирма нафари доцентдир. Олимларимиз ижтимоий, педагогика, филология ва табиатшунослик фанларига оид 54 та мавзуда илмий иш олиб боришяпти. 24 киши докторлик диссертацияси устида ишламоқда.

Илмий-педагогик кадрларимиз республика ва Иттифоқ миқёсидаги симпозиумлар ва конференцияларда докладлар билан актив қатнашаётирлар. Кейинги йилларда қирқдан ортиқ монография ёзилди, Республика Фанлар академияси ахборотларида, журналларда 300 га яқин асар эълон қилинди. Институтимиз кафедралари, профессор-ўқитувчилари мамлакатдаги кўпгина олий ўқув юртлари ва илмий-тадқиқот институтлари билан доимий алоқада бўлиб турибди.

Институт ташкил қилинган даврдан буён унинг қучоғида тўққиз мингдан ортиқ киши олий маълумот олди. Юбилей йилида 334 студент институтни тамомлаб, олижаноб касб эгалари — ўқитувчилар сафига қўшилди. Бу илм даргоҳида таҳсил кўрган ўқитувчилар ҳозир область мактабларида, болалар муассасаларида, қўшни Тошовуз областида самарали ишламоқдалар. Институтнинг кечаги талабалари бугун халқ хўжалиги ва маданий ҳаётнинг турли соҳаларида меҳнат қилмоқдалар. Улар орасидан етишиб чиққан партия, совет ва комсомол ходимлари, хўжалик раҳбарлари, маданият арбоблари, ёзувчилар, олимлар оз эмас.

Шу факт қувончлики, партия ва ҳукуматнинг оталарча ғамхўрлиги туфайли институтнинг ўқув-моддий базаси тобора мустаҳкамланмоқда. Уч юз ўринли тўртта ётоқхонада студентлар учун ҳамма қулайликлар яратилган. 250 ўринли ошхона, олти юз ўринли ётоқхона қурилмоқда. Кутубхонанинг китоб фонди 140 минг нусхани ташкил этади.

Институтимиз студентлари ёзги таътил даврида зарбдор қурилишларда, қишлоқ хўжалик ишларида фаол қатнашиб, юбилей йили режаларини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшдилар. Биз таълим жараёнининг ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлаш, студентларни меҳнатга, касб-ҳунарга муҳаббат руҳида тарбиялашга, уларда коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодексидаги олижаноб фазилатларни шакллантиришга катта эътибор бермоқдамиз. Чунки, бугунги студент — эртага янги кишини тарбиялашга даъват этилган малакали педагогдир.

Буюк доҳий номи билан аталган институтимиз коллективи бутун куч-ғайрати ва билимларини Ленин васиятлари, Октябрь ғоялари тантанаси учун курашга бағишлайди.

Р. ЖУМАНИЕЗОВ,
В. И. Ленин номли Хоразм давлат педагогика институти ректори, тарих фанлари кандидати.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ ЭКОНОМИКАСИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ

Ялпи пахта ҳосилининг ўсиши [1966 йилга нисбатан процент ҳисобида].

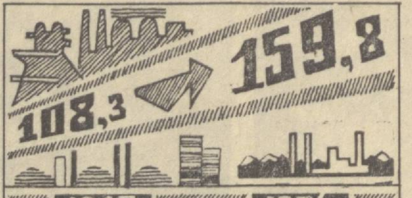

Саноатда меҳнат унумдорлигининг ўсиши [1966 йилга нисбатан процент ҳисобида].

Капитал қурилишнинг ўсиши [1966 йилга нисбатан процент ҳисобида].

ЧОРВАДОРЛАР ЗАФАРИ

Фориш районидаги «Қизилқум» совхозининг чорвадорлари юбилей йилида ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бажардилар. Давлатга кўплаб юқори сифатли қоракўл тери сотилди, чорвачилик фермаларида 400 тонна гўшт, юз тоннадан кўпроқ жун етиштирилди. Хўжаликнинг М. Бўронбоев, Х. Абдуллаев, Х. Шавхаров сингари пешқадам чўпонлари ҳар юз бош совлиқдан 190 тадан қўзи олиб, уларни ўстириш учун сақлаб қолдилар. Совхознинг саккиз ой мобайнида олган фойдаси ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 180 минг сўм кўпайди.

ШИРИН ЮСУПОВАНИНГ ЮТУҒИ

Хўжайли районидаги Ленин номли колхознинг донгдор маккажўхорикори Ширин Юсупова бошлиқ бригадаси маккажўхори ўрим-йиғимини тугаллади. Комсомол-ёшлар коллективи 60 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 121 центнердан дон олди. Бу эса юбилей йили мажбуриятида белгиланганидан анча кўпдир. Иқтисодчиларнинг ҳисоблашича, бригада Қорақалпоғистонда рекорд ҳосил олишга эришган.

Бу йил бригада маккажўхорининг Ўзбекистоннинг шимолий зонаси учун мослашган «ВИР-338» навини етиштирди.

[ЎзТАГ].

оламда нима гап

ЖАҲОН ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

Қардош социалистик мамлакатларнинг матбуоти Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги байрамига тайёргарликка доир кўп материалларни босиб чиқармоқда. Болгариянинг «Работническо дело» газетаси Москвадан олинган хабарда совет халқининг 60 йил мобайнида экономикани ривожлантириш соҳасида эришган муваффақиятлари тўғрисида ҳикоя қилади. Болгариянинг «Земеделско знаме» газетаси Совет Иттифоқи билан Болгария ўртасидаги самарали ҳамкорлик тўғрисида «Октябрь нури» сарлавҳали махсус иловани босиб чиқарди. «Народна младеж» газетасида эълон қилинган «Қардошлик» сарлавҳали илова Совет Иттифоқи ва Болгария ёшларининг дўстлигига бағишланди.

Монголиянинг «Унэн» газетаси ўз хабарлари, репортажлари ва бошқа материалларида Монголия Халқ Республикасининг меҳнаткашлар коллективлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, шу йилги план топшириқлари ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун қандай кураш олиб бораётганликларини ҳикоя қилади.

Кубанинг «Гранма» газетаси совет матбуоти ва унинг мамлакатдаги ҳамда чет эллардаги воқеаларни ёритишда ўйнаётган роли, тарбия ва пропаганда соҳасидаги аҳамияти тўғрисидаги мақолани «Октябрнинг 60 йиллиги» рубрикаси остида босиб чиқарди.

Чет эл матбуоти Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош секретари Курт Вальдхаймнинг Совет Иттифоқига қилган расмий визитини ёритмоқда.

Тараққийпарвар матбуот Чили халқи билан халқаро бирдамлик ҳафтасига катта аҳамият бермоқда. Бу ҳафталик Жаҳон Тинчлик Кенгашининг даъватига мувофиқ ўтказилмоқда.

Газеталар Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг инсон ҳуқуқлари масаласи билан шуғулланувчи комиссиясининг камситишга барҳам бериш ва майда миллатларни ҳимоя қилиш кичик комиссияси Женевада ўз сессиясини тамомлаганлиги тўғрисида хабар бериб, қуйидагиларни таъкидлайдилар: Африканинг жанубидаги ирқчи режимлар ва Чилидаги ҳарбий-фашист хунта инсоннинг асосий эркинликлари ва ҳуқуқларини бузаётганлиги тўғрисидаги масала сессиянинг диққат марказида турди.

Газеталар араб мамлакатлари иттифоқи кенгаши сессиясининг иши тўғрисида Қоҳирадан олинган хабарларни босиб чиқардилар. Бу сессияда Исроилнинг экспансиячилик сиёсати кескин қораланди. Сессия Суриянинг Исроилни Бирлашган Миллатлар Ташкилотидан чиқариш учун шу ташкилотда кампанияни кучайтириб юбориш тўғрисидаги таклифини Мисрнинг ташаббуси билан рад этганлиги уқтириб ўтилади.

«Трибуна люду» газетаси Тель-Авивнинг босиб олинган территориялардаги мустамлакачилик сиёсати ҳақидаги шарҳларни босиб чиқарди. Бу сиёсат Яқин Шарқ можаросини сиёсий жиҳатдан ҳал этиш иложи бўлмай қолди, деган маънони англатадими, деб савол беради газета. Можарони сиёсий жиҳатдан ҳал этишга бўлган умид шубҳасиз, камайди. Газета Исроил ўтказиб келаётган йўл учун Вашингтон жавобгар эканлигини таъкидлайди.

Лондонда чиқадиган «Морнинг стар» газетасининг бош мақоласи Буюк Британиядаги ишсизликка бағишланган. «Капитализмнинг бутун тарихи, — деб ёзади газета, — ишсизлик тарихидир. Аммо ҳозирги вақтда ишсизликнинг ўсиши кўп мамлакатларда жуда тез учраб турадиган ҳодиса бўлиб қолди. Капитализм тараққиётининг ўзи доимий танглик босқичига кириб бормоқда».

(ТАСС).

Улуғвор муваффақиятлар далили

ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Э. Хонеккер, шунингдек республиканинг бошқа раҳбар партия ва давлат арбоблари халқаро кузги Лейпциг ярмаркасидаги Совет павильонини бориб кўрдилар. Уларни ярмаркадаги Совет ҳукумати делегациясининг бошлиғи, Белоруссия ССР Министрлар Советининг Раиси Т. Я. Киселев табриклади.

СССР экспозицияси, деди Э. Хонеккер, совет халқи Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалаба қозонганидан кейин ўтган 60 йил мобайнида Коммунистик партия раҳбарлигида эришган бутун бир даврга тенг зафарларини яққол ифода этади. Ўтган олтмиш йил совет халқи учун улкан меҳнат йиллари, ишчилар синфи ва бутун инсоният манфаатлари йўлида олиб борилган изчил, фидокорона кураш йиллари бўлди. СССРнинг гитлерчилар фашизми устидан қозонган ғалабаси халқларнинг эркинлик, социализм ва коммунизм янги даврига қадам қўйиш тарихига олтин ҳарфлар билан абадий ёзиб қўйилди. Бу — Қизил Октябрнинг давоми бўлди. Бу ғалаба жаҳон социалистик системасини барпо этишга олиб келди ва шу билан халқаро ишчилар синфининг Октябрь революциясидан кейинги энг катта ютуғи бўлди, деб таъкидлади Э. Хонеккер. Совет Иттифоқининг ютуқлари — бутун социалистик давлатлар ҳамдўстлигини мустаҳкамлашнинг ҳал қилувчи омилидир. Социалистик давлатлар ўзининг асосий кучи — СССР теварагига тобора маҳкамроқ жипслашмоқдалар. Ленин Ватани билан қардошларча иттифоқ ГДР учун ҳозирги ва келгусидаги барча муваффақиятларнинг ҳал қилувчи негизидир. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев билан яқинда Қримда дўстона учрашган чоғимизда, деб таъкидлади у, биз КПСС билан ГБСП ўртасидаги муносабатларни, СССР билан ГДР ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни ва халқларимиз ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш соҳасида эришилган каттагина муваффақиятларни яна бир бор қайд этиб ўтдик. Бизнинг партиямиз ва халқимиз Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини муштарак байрамимиз сифатида, меҳнат байрами ҳамда Совет Иттифоқи ва КПСС билан дўстлик ва бирликни кучайтириш байрами сифатида кутиб олмоқда. (ТАСС).

ҲИНД МАДАНИЯТИНИНГ БАЙРАМИ

Дўст мамлакатнинг Совет Иттифоқида ўтказадиган маданият ва санъат фестивали Ҳиндистон мустақил деб эълон қилинган куннинг 30 йиллигига бағишланади. Бу байрам 15 сентябрь куни тантанали суратда СССР Большой театрида бўладиган концерт билан очилади. Фестиваль Москвада бошланиб, сўнгра барча иттифоқдош республикаларнинг шаҳарларида ўтказилади.

СССР Маданият министрлигида ТАСС мухбирига қуйидагиларни маълум қилишди: кўпгина таниқли бадиий коллективлар ва солистлар Ҳиндистондан Совет Иттифоқига келишади. Бизнинг томошабинларимиз «Шрирам Бхаратия кала кендра» деб аталган машҳур рақс-драма группасининг концертларини кўрадилар. Бу труппа Ереван, Сочи, Москва, Ленинград, Рига ва Киевда ўз маҳоратини намойиш қилади. Классик рақсларни ижро этувчи артистлар группаси совет пойтахтидан ташқари Сибирь ва Ўрта Осиё шаҳарларида бўлади. Фестиваль кунларида кинотеатрларнинг экранларида Ҳиндистоннинг кўпгина бадиий ва ҳужжатли фильмлари намойиш этилади, кинематографиячилар делегациясининг келиши кутилмоқда.

Тасвирий санъат мухлислари ҳинд миниатюра коллекциясини ва «Ҳиндистон халқларининг бадиий буюмлари» экспозициясини томоша қилишлари мумкин.

Фестиваль программасида ҳар икки мамлакат санъат ва адабиёт арбобларининг ижодий учрашувлари, ҳамкорлик планларини муҳокама қилиш, маданиятни ривожлантиришнинг актуал проблемалари юзасидан фикрлашиб олиш кўзда тутилади. Дўстлик кечалари, ҳинд халқининг ҳаёти ва меҳнати ҳақида лекция ва суҳбатлар ташкил этилади.

Совет маданияти ва санъатининг Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишланган жавоб фестивали СССР билан Ҳиндистон ўртасидаги дўстона муносабатларни ривожлантиришда катта воқеа бўлади. Фестиваль 15 ноябрь куни Деҳлида очилиб, икки ҳафта давом этади.

Бу кўрик ҳинд томошабинларига кўп миллатли совет маданияти эришган ютуқлар билан кенг танишиш имконини беради. Бу ерда жумладан, СССР Большой театри балет труппасининг, Россия Федерацияси, Молдавия, Литва, Грузия хонандалари, раққослари, созандаларининг гастроллари бўлади. Мамлакат киностудияларида яратилган бадиий фильмлар, совет рассомлари асарларининг виставкалари намойиш қилинади.

УЙДИРМАЛАР ВА ФАКТЛАР

Совет Иттифоқининг муҳолифлари Советларга қарши уйдирмаларни тўқиб чиқариш учун ҳар қандай баҳонадан фойдаланишга тайёр. Бу гал улар уялмай-нетмай ҳатто Совет ўт ўчирувчиларининг ҳаракатига ҳам доғ туширишга уриниб кўрдилар. Совет ўт ўчирувчилари ҳамма гувоҳларнинг — америкалик ва совет кишиларининг якдил фикрича, 27 августда АҚШнинг Москвадаги элчихонасида чиққан ёнғинни ўчиришда мардлик ва фидокорлик кўрсатган эдилар. «Нью — Йорк таймс» газетаси ва АҚШнинг бошқа информация органлари бу уйдирмани дарҳол илиб олдилар. Баъзи америкалик дипломатлар ҳам бу кампанияга ўз «ҳисса»ларини қўшдилар. Уларнинг тутган позицияси АҚШнинг СССРдаги элчиси М. Туннинг Совет ўт ўчирувчиларининг ҳаракатига берган баҳосига тамомила тескари бўлиб тушди.

Элчи СССР Ташқи ишлар министрлигига йўллаган мактубида совет профессионал ўт ўчирувчиларининг ва уларнинг раҳбарларининг ҳаракатлари учун Қўшма Штатлар элчихонаси ва ҳукумати номидан «миннатдорчилик ва ташаккур» изҳор қилди. «Уларнинг ташаббуси ва мардлиги Америка элчихонасини вайрон бўлишдан сақлаб қолди ва шу муносабат билан уларнинг қилган ҳамма ишлари ғоят зўр миннатдорчиликка сазовордир», — дейилади шу мактубда.

М. Туннинг СССР Ички ишлар министрлиги ёнғиндан муҳофаза бош бошқармасининг бошлиғи, ички хизмат генерал-майори Ф. В. Обуховга юборган бошқа бир мактубида совет ўт ўчирувчиларининг «намунавий ишлари» ва «уларнинг шахсан кўрсатган кўпдан-кўп мардлик намуналари» учун миннатдорчилик билдирилган.

Мана шу фактлардан кейин Совет — Америка муносабатларини ривожлантириш муҳолифларининг ҳаракати жуда ҳам хунук бўлиб кўринмоқда.

А. ПЕТРОВ, (ТАСС).

ХАТАРЛИ РЕЖАЛАР БАРБОД ЭТИЛСИН

ДЕҲЛИ. Ҳиндистонда чиқадиган «Нэшнл геральд» газетаси хушёрликни бўшаштирмасликка, Жанубий Африка Республикаси ҳукуматининг ядро қуролини ишлаб чиқариш ва синаб кўриш юзасидан ғоят сир тутган режаларини фош қилиш ва барбод этишга чақиради. «Претория хатарли ниятларининг амалга оширилиши, — деб ёзади газета, — Африка халқларини катта кулфатга дучор қилган бўлур эди ва бутун жаҳонда хавфсизликни таъминлаш йўлида жиддий ғовларни вужудга келтирган бўлур эди».

Вашингтон, Лондон ва Париж Претория ядро қурилмаларини тайёрламаётганлиги тўғрисида Жанубий Африка Республикаси ирқчилар режимининг бошлиғи Форстердан ваъда олганлиги хусусидаги хабарлар, деб ёзади «Пэтриот» газетаси, жаҳон жамоатчилигининг фикрини чалғита олмайди. Газета Жанубий Африка Республикаси ирқчиларининг манфаатлари билан Ғарбдаги империалистик давлатларнинг манфаатлари муштарак эканлигини таъкидлайди. «Пэтриот» газетаси қуйидагиларни эслатиб ўтади: Жанубий Африка Республикасининг ядро программаси 1961 йилда сараланган уран билан ишлайдиган ядро реактори Америкадан Преторияга етказиб берилиши ҳамоно тайёрлана бошланган эди. Ўша пайтдан буён халқаро жамоатчиликнинг қаттиқ норозилигига қарамай, АҚШ, ГФР, Англия ва Франция ядро технологиясини ривожлантиришда Жанубий Африка Республикасига ҳар қандай йўл билан ёрдам бериб келдилар. Ғарбдаги империалистик давлатлар Жанубий Африка Республикасини ҳарбий агрессив НАТО блокининг Африкадаги ва Ҳинд океанидаги стратегик плацдармига айлантирдилар. Ғарб мамлакатларининг Жанубий Африка Республикасидаги ирқчи режим билан муносабатларига шу жиҳатдан баҳо бериш керак.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● ДЕҲЛИ

Эълон қилинган сўнгги маълумотларга кўра, Раджастхан штатида яқинда бўлиб ўтган сув тошқинидан ярим миллиондан ортиқ киши зарар кўрган, район экономикасига етказилган зарар эса, камида 80 миллион рупийга боради. 11 мингга яқин уй бутунлай ёки қисман вайрон бўлган. Бутун экин майдонининг 30 процентдан ортиғига экин экилмай қолган. Сули, маккажўхори ва бошқа экинларни сув бутунлай ювиб кетган.

● ҚОҲИРА

Жибути Республикаси араб мамлакатлари иттифоқининг 22-аъзоси бўлди. Араб мамлакатлари иттифоқининг бош секретари М. Риат ташкилот кенгашининг сессиясида шу ҳақда маълум қилди. (ТАСС).

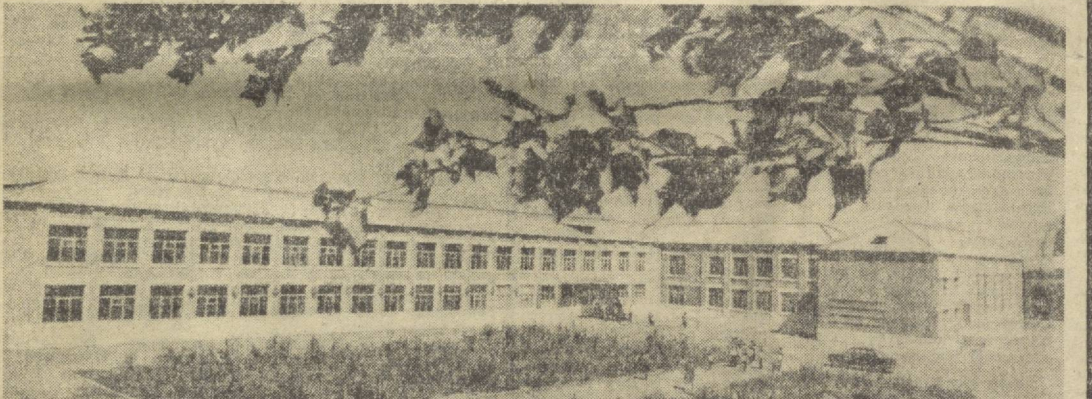

Областнинг шаҳар ва қишлоқлари йил сайин обод бўлиб бормоқда. Янги-янги турар-жой ва маданий-маиший бинолар қад кўтармоқда. Гурлан районидаги Куйбишев номли колхознинг марказий қишлоғида янги мактаб биноси қуриб, фойдаланишга топширилди. Оржоникидзе номли бу мактабда шу йил биринчи сентябрь куни илк

ЎҚУВЧИЛАРГА ТУҲФА

бор қўнғироқ янгради. Бу ерда 600 дан ортиқ ўқувчи билим олмоқда. Ўқитувчи Онажон Ёқубова биринчи синф ўқувчиларига билим беришга киришди. Суратда: Гурлан районидаги Куйбишев номли колхоз марказий қишлоғида қурилган мактаб биноси.

К. Отаев фотоси, (ЎзТАГ).

ЮБИЛЕЙНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг хабар беришича, республика саноати маҳсулотни реализация қилиш 1977 йил январь-август ойлари планини 102,9 процент бажарди. Саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми ўтган йилдагига нисбатан 4,2 процент ўсди, меҳнат унумдорлиги эса 2,7 процент ошди.

Қорақалпоғистон АССР, республиканинг барча областлари ва Тошкент шаҳри маҳсулотни реализация қилиш юзасидан 1977 йил саккиз ойлик планни бажарди.

Қорақалпоғистон АССР ва республика областлари 1977 йил январь-август ойлари плани ва социалистик мажбуриятларини қуйидагича бажардилар:

Биринчи устун — областлар, иккинчи устун — ишлаб чиқариш ҳажми бўйича планнинг бажарилиши (процент ҳисобида), учинчи устун — маҳсулотни реализация қилиш бўйича планнинг бажарилиши (процент ҳисобида), тўртинчи устун — меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича планнинг бажарилиши (процент ҳисобида), бешинчи устун — меҳнат унумдорлигини ошириш суръатлари 1976 йилнинг шу давридагига нисбатан (процент ҳисобида)

Ўзбекистон ССР	101,9	102,9	101,8	102,7
шу жумладан:				
Қорақалпоғистон АССР	100,6	104,1	99,7	94,5
Андижон области	104,0	104,4	103,4	101,5
Бухоро области	100,6	101,5	100,7	102,1
Жиззах области	101,9	104,3	102,8	105,6
Қашқадарё области	101,5	104,4	99,8	105,6
Наманган области	102,7	103,9	102,2	96,6
Самарқанд области	102,1	102,7	101,6	106,5
Сурхондарё области	103,3	105,7	103,0	105,9
Сирдарё области	101,8	104,5	101,0	106,5
Тошкент области	102,1	102,9	102,0	102,1
Фарғона области	100,9	101,8	100,8	99,9
Хоразм области	101,1	102,2	101,5	79,8
Тошкент шаҳри	102,3	103,1	102,4	107,0

Қашқадарё, Сурхондарё ва Сирдарё областларидаги, Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги, Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлиги, Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлигининг саноат корхоналари планга қўшимча равишда маҳсулот реализация қилиш юзасидан 1977 йил январь-август ойлари социалистик мажбуриятларини бажардилар.

Олмалиқ кон-металлургия комбинати, «Ташсельмаш», «Компрессор», «Таштекстильмаш» заводлари, Андижон «Электродвигатель» заводи, Ульянов пахта тозалаш заводи, Андижондаги ВЛКСМ 50 йиллиги номли трикотаж фабрикаси, Тошкентдаги «Қизил тонг» ишлаб чиқариш тикувчилик бирлашмаси, «Ташкентхлеб» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқа бир қанча корхоналар январь-август ойларида пландан ташқари маҳсулот реализация қилиш юзасидан ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажармоқдалар.

Маҳсулотнинг энг муҳим турлари: нефть, кўмир қазиб чиқариш, минерал ўғит, тракторлар, трактор сеялкалари, пахта териш машиналари, йигирув машиналари, пилталаш машиналари, пахта толаси, ўсимлик мойи, мол ёғи, қаймоғи олинмаган сут маҳсулоти ишлаб чиқариш планлари ошириб бажарилди.

Бироқ бир қанча министрликлар, идоралар, бирлашмалар ва корхоналар август ойида қониқарсиз ишлаб, йўл қўйилган қолоқликни тугатишни таъминламадилар.

Жиззах областидаги корхоналар, СССР Химия саноати министрлиги, СССР Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги, СССР Қора металлургия министрлигининг корхоналари маҳсулотни реализация қилиш юзасидан август ойи планини бажармадилар.

Қорақалпоғистон АССР, Фарғона ва Хоразм областларидаги, СССР Газ саноати министрлиги, СССР Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрлиги, СССР Рангли металлургия министрлиги, Ўзбекистон ССР Мебель ва ёғочсозлик саноати министрлигининг корхоналари ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан ойлик планни бажармадилар.

54 та саноат корхонаси ва бирлашма мавжуд резервлардан фойдаланмай, шу йилнинг 8 ойи мобайнида маҳсулотни реализация қилиш планининг бажарилишини таъминламади. Ана шу корхона ва бирлашмалар планда белгиланганидан 31 миллион сўмлик кам маҳсулот бердилар.

«Навоиазот» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Қўқондаги «Большевик» заводи, Самарқанддаги рўзғор холодильниклари заводи, Фарғонадаги сунъий чарм комбинати, Тошкентдаги темир-бетон буюмлар заводи, Тахиатош ғалла маҳсулотлари комбинати планни бажармаган корхоналар жумласидандир.

Айрим корхоналар меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан 1977 йил январь-август ойлари планини бажара олмадилар. Булар орасида «Андижанирмаш», Фарғона химиявий тола заводи, Тошкент Трактор заводи, «Узбекцемент» бирлашмаси, Фарғона ип газлама ишлаб чиқариш бирлашмаси, Қибрай пивоспиртсиз ичимликлар комбинати ва бошқа бир қанча корхоналар бор.

Республикадаги баъзи корхоналар маҳсулот турларини ишлаб чиқариш юзасидан 8 ойлик планни бажара олмадилар.

Партия, совет, касаба союз ва хўжалик ташкилотлари мавжуд камчиликларни тугатиш, барча корхоналарнинг сентябрь ойи, квартал ва тўққиз ойлик планларни бажариш юзасидан барча зарур чораларни кўришлари, йилнинг қолган даври учун ишлаб чиқариш самарадорлигини янада оширишнинг аниқ-пухта программасини ишлаб чиқишлари, меҳнат коллективларини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига ва 1977 йил учун қабул қилинган социалистик мажбуриятларни бажаришга сафарбар этишлари зарур.

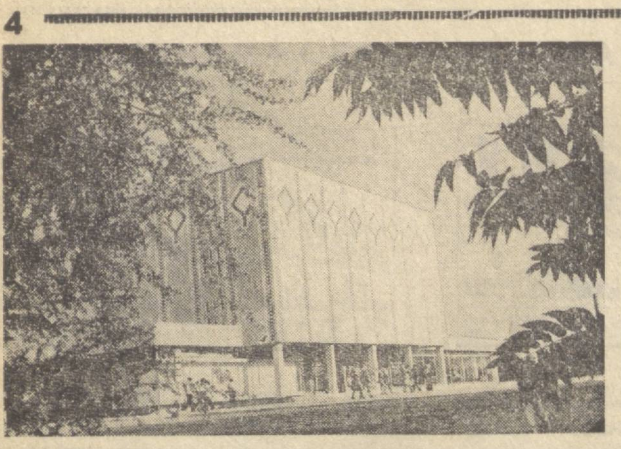

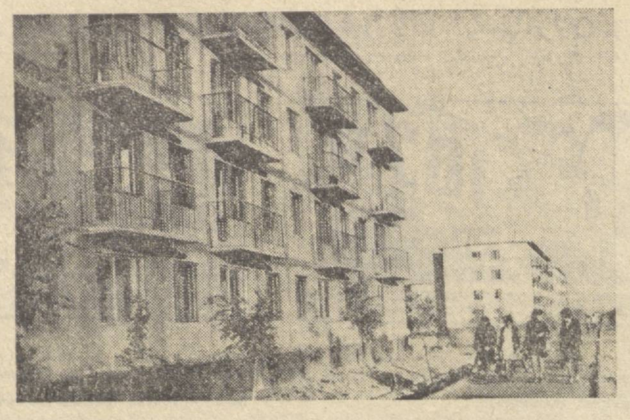

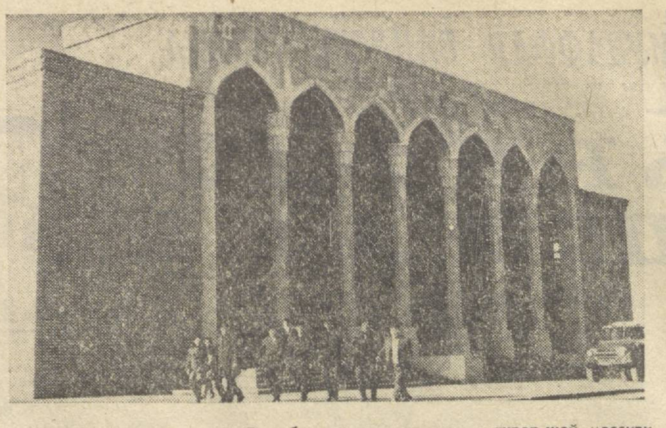

Область шаҳар ва қишлоқлари бўйлаб: 1. Урганч шаҳрида қурилган кенг экранли «Хоразм» кинотеатри. 2. Дружба шаҳрида қурилган турар-жой массиви. 3. Фрунзе номли колхоздаги (Хива районн) маданият саройи.
К. Отаев (УзТАГ) ва С. Безносов фотолари.

ОКТЯБРНИНГ МУЗАФФАР БАЙРОҒИ ОСТИДА

Область колхоз ва совхозлари 11362 та тракторга, 1584 та пахта териш, 705 та кўрак узиш машиналарига, 361 та дон комбайни ва 412 та маккажўхори ўриш, силос комбайнларига, 2696 та юк автомобилларига эгадирлар.

* * *

Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилига келиб саноатнинг ялпи маҳсулот ҳажми тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йилидагига нисбатан кўп процент, меҳнат унумдорлиги эса 17 процент ўсди. Кейинги йилларда йирик панелли уйлар қурадиган, силикат, ғишт, оҳак ва бошқа бинокорлик материаллари ишлаб чиқарадиган заводлар, пиллакашлик фабрикаси, Боғот ва Қўшкўпир пахта тозалаш заводлари, Хивада ёдгорлик буюмлари фабрикаси каби қатор корхоналар ишга туширилди.

БУНЁДКОРЛАР ШАҲРИ

Воҳа харитасида бу шаҳарнинг пайдо бўлганидан буён ҳали кўп вақт ўтмади. Амударё соҳилидаги Шорловуқ ишчилар посёлкаси 1976 йил январда областга бўйсунувчи шаҳарга айлантирилди ва унга Дружба номи берилди.

Соҳилдаги кенжа шаҳар давримизнинг зарбдор иншооти — Туямўйин гидроузели қурилиши кенг миқёсда авж олдирилган бир вақтда, қайноқ яратувчилик меҳнати жараёнида туғилди. Шаҳарнинг балоғати ва истиқболи ҳам улкан Туямўйин ва унинг ажойиб бунёдкорлари ҳаёти билан чамбарчас боғлангандир.

Дарҳақиқат, қурилиш ишлари кўлами кенгайгани сари шаҳар ҳам улғайиб бормоқда. Бу ерда кейинги икки йил ичида кўп қаватли муҳташам-бинолар, электр, водопровод, канализация, табиий газ билан таъминланган уй-жойлар, коммунал-маиший ва маданий хизмат кўрсатадиган тармоқлар бунёд қилинди.

Ёқуббой Эгамбердиев бошлиқ қурилиш-монтаж коллективи асосан шаҳар қурилиши билан шуғулланмоқда. Қисқа вақт ичида 500 дан ортиқ қурувчи оиласи ҳовли тўйи ўтказди. 320 ўринли мактаб қурилиб фойдаланишга берилди. 1176 ўринли ўрта мактаб биноси янги ўқув йили бошида ишга туширилади. 280 ўринли болалар комбинатида қурувчиларнинг мактабгача ёшдаги фарзандлари тарбияланмоқда. Бундан ташқари яна иккита боғча-ясли ишлаб турибди. Ҳозир пардозлаш ишлари олиб борилаётган 600 ўринли ҳунар-техника билим юрти шаҳар ҳуснига ҳусн қўшади. Билим юрти қурилишга малакали бинокор кадрлар тайёрлаб беради. Ошхона, ҳаммом, қатор савдо ва тиббий хизмат шохобчалари қурилиб, бунёдкорлар хизматига топширилганлиги янги шаҳар аҳолиси эҳтиёжини қондириш тўғрисидаги оталарча ғамхўрлик ифодасидир.

Дружба шаҳрида 30 дан ортиқ миллатга мансуб кишилар бир оила аъзолари каби яшамоқдалар. Заррада қуёш акс этганидек, совет халқининг интернационал дўстлиги уларнинг кундалик меҳнати ва турмушида яққол намоён бўлаётир. Октябрь 60 йиллигига тайёргарлик даврида шаҳар меҳнаткашларининг интернационал дўстликка садоқати ва жипслиги янги куч билан намойиш қилиняпти.

— Шаҳримизнинг истиқболи порлоқ, уни бош план асосида бунёд қилмоқдамиз. Дружба индустриал, маданияти юксак, кўркам ва обод шаҳар бўлади. Амударё соҳилида гўзал Хоразмнинг жамолини кўз-кўз қилиб туради, — дейди шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Гулпошша Машарипова.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҲЕЧ КИМ, ҲЕЧ НАРСА УНУТИЛМАЙДИ

МИННАТДОРЛИК РАМЗИ

Москва областидаги Ногинск шаҳрида Улуғ Ватан урушида Москва остоналарида Ватан ҳимояси учун бўлган жангларда ҳалок бўлган қаҳрамон жангчилар мозори бор. Мармар тошларга уларнинг исм ва фамилиялари ёзилган. Уларнинг орасида ўзбек фарзандлари Ражаб Олимов, Раҳмон Азизов, Омон Отаев, Султон Бобошев, Сафар Ҳайдаров, Мурод Сариев, Норбой Жўраев, Ашир Раҳимов, Ҳошим Хўжаев, Аҳмад Раҳимов, Аҳмад Норалиев, Туроп Норалиев, Саттор Мажидов, Қурбон Тўхтабоев ва бошқаларнинг номларини ўқиш мумкин.

Ногинскдаги 19-мактаб пионерлари қаҳрамонлар қабрларига қараб турадилар. Улар бу ерга гуллар экадилар, эскирган ёзувларни янгилайдилар. Қабристон ҳамиша гуллар ичига бурканган. Бу миннатдор авлоднинг қаҳрамонларга ҳурмати рамзидир.

В. ЛИПАТОВ.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

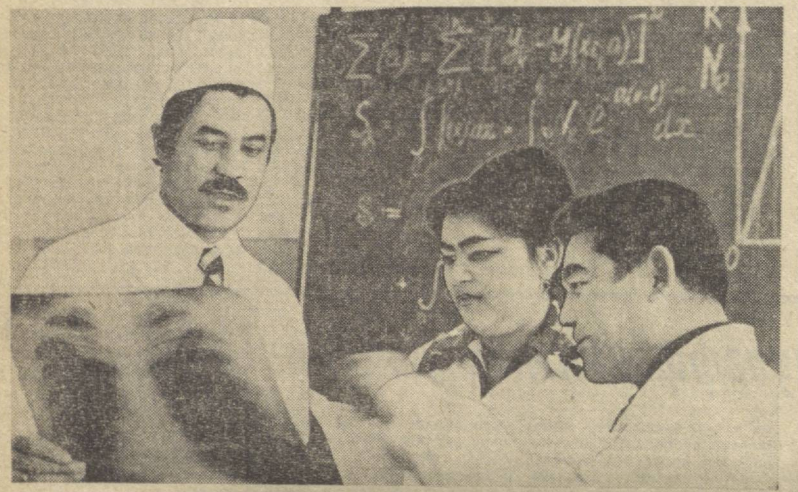

Бутуниттифоқ клиник ва экспериментал хирургия илмий-тадқиқот институтининг Тошкент филиали диагноз қўйиш ва даволашнинг энг замонавий асбоб-ускуналари билан жиҳозланган. Суратда: тиббий кибернетика лабораториясининг мудири, техника фанлари доктори Ҳ. Қодиров (ўнгдан биринчи) ҳамкасблари билан маслаҳатлашмоқда.
А. Авазов ва С. Метелица фотоси (ЎзТАГ).

ОММАВИЙ ИШЛАР ВА ХАТЛАР БЎЛИМИДА

редакция почтасидан

Кеча газетхонлардан 61 та хат ва 8 та фотосурат олинди. Уларда ҳозирги муҳим вазифалар тўғрисида фикр юритилади. СССР Конституцияси лойиҳаси кенг муҳокама қилинаётгани, Улуғ Октябрь байрамини муносиб кутиб олиш учун қизғин меҳнат қилаётган коллективлар, илғорлар ҳақидаги ҳикоялар редакция почтасининг асосий мазмунини ташкил қилади. Қуйида ана шундай материаллардан айримлари эътиборингизга ҳавола этилаётир.

ҚЎРИҚ ЕР ҲОСИЛИ—БАМга

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 60 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб меҳнат қилаётган Охунбобоев районининг сабзавоткорлари зафар қучдилар. Марказий Фарғона ерларида деҳқончилик қилаётган район сабзавоткорлари давлатга сабзавот маҳсулотлари сотиш юзасидан белгиланган йиллик халқ хўжалик планини муддатидан илгари ошириб адо этдилар. Давлат қабул пунктларига пландаги 9180 тонна ўрнига 9400 тоннадан зиёд маҳсулот етказиб берилди.

Қўриқ ерларда етиштирилган сабзавот маҳсулотларининг асосий қисми Красноярск нурчиларига, БАМ қурувчиларига, Кемерово саноатчиларига, Фарғона ва Марғилон шаҳарлари меҳнаткашларига жўнатилди.

Бу ғалабага район матлубот жамияти тайёрлов идорасининг тайёрловчилари, Фрунзе номли, «1 Май», «Ўзбекистон», Киров номли колхозлар, «Ёзёвон» совхозининг сабзавоткорлари муносиб ҳисса қўшдилар.

Бу йил далаларда мўл ҳосил етиштирган район деҳқонлари умумий сабзавот хирмонини 12 минг тоннага етказиш учун қизғин кураш олиб боряптилар.

А. МАДРАҲИМОВ,
Фарғона области.

БОЙСУН АТЛАСИ ШУҲРАТИ

Тоғлиқ Бойсун районидаги экспериментал шойи тўқиш фабрикасининг ишга туширилганига атиги беш йил бўлди. Ҳозир корхонада ишлаб чиқарилаётган атлас ва бойсунча дўппи, сўзаналар Сурхон воҳасида шуҳрат топаётир.

Атлас тўқувчилар орасида беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун курашаётган илғор ишчилар кўпчиликни ташкил этади. Икки дастгоҳни моҳирлик билан бошқараётган Пардахол Мирбекова, Маъсуда Расулова, Салима Саидова, Саида Қодирова, Чиннихол Ғафорова каби Бойсун атласи ижодкорларининг ҳар бири йиллик пландаги беш минг бир юз ўрнига, ҳозиргача олти минг метрдан атлас тўқиб, бу соҳадаги йиллик планни ошириб бажаришди. Шу кунларда улар 1978 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришмоқда.

С. ЕДИКОВ,
Сурхондарё области.

«ОКТЯБРЬ ЙЎЛИДАН»

Навоий шаҳрининг кўрки ҳисобланган «Фарҳод» санъат саройи шу кунларда ҳар қачонгидан гавжум. Залда дид билан жиҳозланган Улуғ Октябрь 60 йиллиги юбилейига бағишланган кўргазма бу ерга ташриф буюрганларда катта таассурот қолдирмоқда.

«Октябрь йўлидан» деб номланган бу кўргазмада совет халқининг ўтган 60 йил ичидаги катта бунёдкорлик ишлари, халқ хўжалигида, мамлакатимиз ҳаётида эришилган улкан ютуқлар ҳақида ҳикоя қилувчи адабиётлар, фотосуратлар, кўргазмали плакатлар, навоийлик ёш рассомларнинг расмлари ўрин олган. «Революция қандай ғалаба қозонди», «Совет ҳокимиятининг дастлабки кунлари», «Беш йиллик одимлари» туркумидаги тематик суҳбатлар қизиқарли ўтди.

Улуғ Октябрнинг 60 йиллик юбилейига бағишланган шундай кўргазмалар шаҳарнинг барча кутубхоналарида, дам олиш уйларида ҳам ташкил этилган.

Ҳ. ОЧИЛОВ,
Бухоро области.

* * *

Шунингдек, газетхонлардан тошкентлик К. Шодиметов, Т. Хушназаров, А. Рисқулов, самарқандлик Р. Товмуродов, Б. Имомов, фарғоналик Г. Миралиев, М. Назирбоев, З. Йигиталиев, Ҳ. Кимсанов, М. Аҳмедов, андижонлик Ҳ. Ҳотамқулов, М. Султонов, Қ. Собиров, М. Туманов, А. Орзиқулов, бухоролик С. Ҳаитов, Е. Раҳимов, сурхондарёлик М. Қобилов, Т. Қўшоқов, сирдарёлик Т. Абдушамаев, қашқадарёлик, А. Қўлдошев, Б. Ашуров, М. Холмуродов, Б. Хесенов, Б. Жабборов, наманганлик Ҳ. Мадиёров, Қ. Тўраев, Т. Исмоилов, Ю. Шарипов, А. Қорабоев ва бошқалар ҳам турли мавзуларда хат-хабарлар йўллашган.

РЎЙХАТ ОЛИШГА ШАЙМИСИЗ?

Бутуниттифоқ аҳолини рўйхатга олишга тайёргарлик ишлари кенг авж олмоқда. Бу катта ва муҳим ишдир. Олдинги рўйхат 1970 йилда тузилган эди. Бу вақт ичида мамлакатимиз аҳолисининг сони 16,1 миллион кўпайганлиги — 241,7 миллион кишидан 257,8 миллион кишига етганлиги аниқланганди. Барча иттифоқдош республикалар қаторида ана шу йиллар мобайнида Ўзбекистон ССР халқ хўжалигининг барча соҳаларида маълум муваффақиятга эришди. Шу кундаги ҳисобларга кўра, 1977 йилнинг 1 январида республикамиз аҳолиси 14,5 миллион кишига етган. Кейинги етти йилда аҳолининг ўсиши 22,9 процентни ташкил этди. Шаҳар аҳолисининг салмоғи республика аҳолисининг умумий сонида 1970 йил рўйхатидаги 36,6 процентдан 39,5 процентга (1977 йил 1 январда) етди.

Республикамиз халқ хўжалиги тараққиётидаги улкан муваффақиятлар, халқ фаровонлигининг ошиши фақат аҳоли сонининг ўсишигагина таъсир қилиб қолмасдан, унинг составининг ўзгаришида ҳам ўз ифодасини топган.

1970 йилдаги рўйхат маълумотлари эскириб қолди. Энди олтинчи марта рўйхат тузиш зарурати туғилди. Рўйхат аҳолининг сони, жойлашиши, унинг жинсий состави, ёши, оилавий аҳволи, миллати, она тили, маълумот даражаси, ўқиш жойи, иш жойи, жамоат группаси, шуғулланаётган ҳунари ва бошқалар тўғрисида аниқ маълумот беради. Бу маълумотлар ҳисоблаш ва планлаштириш ишларида, илмий мақсадларда муҳим аҳамиятга эгадир.

Аҳолининг ёш даражасини билмасдан туриб халқ истеъмол товарларига бўлган талабларни аниқлаш мумкин эмас. Оила аъзоларининг сонини ҳисобга олмасдан туриб қурилиш бўйича вазифаларни аниқлаш мушкул. Турли ёшдаги болаларнинг сонини билмасдан туриб мактабгача муассасалар ва мактаблар қуришни, тарбиячилар, ўқитувчилар ва шифокорлар тайёрлашни планлаштириб бўлмайди.

Бўладиган аҳоли рўйхати катта халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлиши билан бирга, амалдаги Конституция қабул қилингандан кейинги 40 йил мобайнида мамлакатимиз халқи ҳаётида экономика ва маданият соҳасида рўй берган туб ўзгаришларни аниқ ифода этади. Улар келгусида коммунистик қурилиш планларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишда асос бўлади.

1979 йил Бутуниттифоқ аҳоли рўйхатига тайёргарлик бўйича амалга оширилган энг масъулиятли тадбирлардан бири — мамлакатимиздаги 9 та районда, шу жумладан республикамиздаги Ўрта Чирчиқ районида синаш учун ўтказилган аҳоли рўйхати муваффақиятли якунланди. Синов рўйхатида ўтказиладиган рўйхатнинг асосий методик ва ташкилий тартиблари, унинг материалларини ишлаб чиқиш тартиблари, шунингдек, рўйхат олувчи кадрларни амалий ишга ўргатиш текшириб кўрилди.

Бутуниттифоқ аҳоли рўйхати ўтказилиши муносабати билан СССР ҳукумати маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларига аҳоли яшайдиган пунктларнинг чегарасини ва сонини, кўчалар номларини, кварталлар, уй-жойлар ва квартиралар номерациясини тартибга солишни топширди.

1978 йил 1 январгача шаҳар аҳолиси яшайдиган чегараларни ва йирик қишлоқлар ҳамда районлар хариталарининг янги схематик планларини тузиш ва аниқлаш лозим. Шунингдек, аҳоли ҳисобининг тўғри ёки тўлалигини текшириш керак. Маҳаллий Советларнинг кўпгина ижроия комитетлари кейинги вақтда бу соҳада катта ҳажмдаги тайёргарлик ишларини амалга оширдилар. Шаҳар аҳолиси яшайдиган чегараларни аниқлаш деярли тугади. Бу аҳолини қишлоқ ва шаҳар аҳолисига аниқ бўлиш учун зарурдир. Сурхондарё, Тошкент ва Хоразм областларида бу иш дуруст олиб борилмоқда.

Баъзи областлар маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари кўча хўжаликларини тартибга солиш ишларини жонлантирдилар. Кўчалар, проездлар переулоклар номларини тартибга солиш ишлари қизғин бормоқда. Қорақалпоғистон Автоном Республикасида уйлар номерларини тартибга келтириш учун 58 мингдан ортиқ номер белгилари ва 11 мингга яқин кўчалар номлари ёзилган белгилар буюртирилди. Шунингдек, Бухоро ва Самарқанд областига қарашли шаҳар ва қишлоқларда уйлар ва кўчаларга янги белгилар ўрнатилди ва эскилари янгиланди. Тошкент областидаги барча шаҳар ва қишлоқларда уйлар, бинолар, квартиралар номерациясининг аҳволи текширилди. Шунингдек, Бухоро, Самарқанд ва Андижон областларидаги шаҳар ва посёлкалар кўчалари тартибга келтирилмоқда. Шуни айтиб ўтиш кераккки, мазкур областларда аҳоли рўйхатиға тайёргарлик ишлари жуда суст бормоқда. Текшириш натижаси шуни кўрсатадики, кўчаларнинг номлари яхши тартибга солинмаган. Айниқса, чорраҳаларда кўчалар номи ёзилмаган. Баъзи кўчаларнинг номи умуман йўқ. Переулоклар, тупиклар, проездлар номи ҳам тартибсиз. Сурхондарё областидаги уй-жойларнинг 40-50 процентида номер белгилари йўқ. Қорақалпоғистон АССРда ва Қашқадарё областида ҳам кўчаларни тартибга солиш иши суст бормоқда. Жиззах областида эса аҳоли рўйхатига ҳеч қандай тайёргарлик кўрилмаётир. Жиззах шаҳрида, Зомин, Фориш ва Дўстлик районлари марказидаги кўпгина уйларда уй номерлари қўйилмаган. Кўчалар номлари ёзилган кўрсаткичлар кўп жойда мавжуд эмас. Қатор шаҳарларда шундай ҳоллар мавжудки, тоқ ва жуфт сонли номерлар кўчаларнинг битта томонига жойлашган. Тошкент, Андижон ва бошқа шаҳарларда ана шундай ҳолни кўриш мумкин.

Кўпгина шаҳарларда, посёлкалар ва қишлоқларда ремонт пайтида номер белгилари бўяб юборилган ёки улар занглаб кетганлигидан уй номерини аниқлаб олиш мушкул бўлиб қолган. Урганч, Қарши, Термиз шаҳарларида ана шундай аҳволга дуч келасиз.

Айрим ерларда янги қурилган биноларга қурилиш ташкилотининг номери ёзиб қўйилган. Кўчаларнинг номлари, уйлар, квартираларнинг номер белгилари кўрсатилмаслиги у ёки бу рўйхатга олинадиган аҳоли пунктининг рўйхатдан қолиб кетишига сабаб бўлиши мумкин.

Аҳоли рўйхатини муваффақиятли ўтказиш шаҳар хўжаликларида намунали тартиб ўрнатиш, рўйхатга олишга тайёргарлик ишларини пухта олиб боришга, бу ҳақдаги кўрсатмаларни тўлиқ амалга оширишга боғлиқ. Шунинг учун шаҳарлар, йирик қишлоқлар ва районларнинг янги схематик планлари, хариталарини аниқлаш ва тузиш, аҳоли сонини тўла ҳисоблаш, қишлоқ, аҳоли пунктлари ва уй-жойларнинг рўйхатларини тўғри ва аниқ тузиш даркор. Бу тадбирларни тегишли даражада амалга оширмасдан туриб рўйхат тузиш ва районлаштиришни сифатли ўтказиш қийин.

Йил охиригача ҳамма жойда картография материалларини тузишни тугатиш керак. Республикамиз шаҳар, қишлоқларининг кўпчилигида планлар мавжуд. Лекин, уларни албатта аниқлаш керак. Чунки, уларда рўйхат участкалари ва чегаралари кўрсатилади. Кўпгина областларда бу ишга жуда кеч киришилди. Бунинг устига бу иш жадал суръатлар билан олиб борилмаётир. Шаҳарларда уй дафтарлари, қишлоқларда эса хўжалик дафтарлари тутишда жиддий нуқсонлар мавжуд. Шаҳарларда паспорт режимини йўлга қўйиш ишларини яхшилаш лозим.

Меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ижроия комитетлари, рўйхат ўтказадиган комиссиялар, жамоат ташкилотлари Бутуниттифоқ аҳоли рўйхатига намунали тайёргарлик кўришлари керак.

С. МАҲМУДОВ,
Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси бошлиғи.

Реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
ТЕЗ КУНДА

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

В. Дельмар
К. Раппопорт инсценировкаси
К. Мирмуҳамедов таржимаси

«Ғ А Р И Б Л А Р»

2 ПАРДАЛИ МЕЛОДРАМА

Саҳнага қўювчи — Б. Йўлдошев.

Рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. БРИМ.

Балетмейстер — Ўзбекистон ССР халқ артисти, Ўзбекистон ССР Ҳамза номидаги давлат мукофоти лауреати В. Васильев.

Режиссёр ассистенти — М. Азимов.

Музика раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Н. Гинзбург.

Ролларда: СССР халқ артисти, СССР ва Ўзбекистон ССР Ҳамза номидаги давлат мукофотлари лауреати С. Эшонтўраева.

СССР халқ артисти, Ўзбекистон ССР Ҳамза номидаги давлат мукофоти лауреати Н. Раҳимов.

СССР халқ артисти З. Муҳаммаджонов, Ўзбекистон ССР халқ артисти, Ўзбекистон ССР Ҳамза номидаги давлат мукофоти лауреати Я. Абдуллаева.

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: А. Турдиев, М. Юсупов, Э. Маликбоева, Т. Азизов, Ё. Аҳмедов.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Р. Иброҳимова, С. Сотиболдиева, М. Орипов, Т. Хонтўраев, Т. Тожиев, Р. Ёқубов.

Артистлар: Т. Каримов, Д. Исмоилова, М. Орипова, Р. Аҳмедова, Р. Авазов, П. Носиров, Ҳ. Нурматов, М. Дўстматов, Ё. Саъдиев, М. Азимов, Д. Икромова, Т. Мўминов, Г. Зокирова, Ш. Сапаева, Г. Ҳакимова, С. Юнусова.

Театрнинг бош режиссёри — Б. Т. Йўлдошев.

ҚАРШИ ШАҲРИДАГИ
42-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1977—1978 ЎҚУВ ЙИЛИГА
ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ РЕСПУБЛИКА ПАХТА ТОЗАЛАШ ЗАВОДЛАРИГА ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ ИШЧИ КАДРЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: товаршунослар (ўқиш муддати — 2 йил), лаборантлар (1 йил), жинловчи-линтерловчилар (1 йил), газ пайвандчилар (1,5 йил), телевизор ва радио тузатиш механиклари (2 йил), уй-рўзғор асбобларини (холодильник-пилесос ва ҳоказоларни) тузатиш бўйича механиклар (2 йил), машина ва ускуналарни созловчилар (1 йил), электромонтёрлар (1 йил), эркак ва хотин-қизларнинг устки кийимларини бичувчилар (2 йил).

БИЛИМ ЮРТИГА 17—25 ЁШЛИ, 8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш муддати узлуксиз меҳнат стажига киради.

ДАРСЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

БИЛИМ ЮРТИГА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАНЛАРГА 30 СЎМ СТИПЕНДИЯ БЕРИЛАДИ ВА УЛАР ЁТОҚХОНА БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: директор номига ариза, автобиография, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақидаги гувоҳнома ёки аттестат (асли), мактаб ёки иш жойидан характеристика, турар жойидан справка, соғлиги ҳақида медицина справкаси (286-форма), 4 дона фотосурат (3x4 см.).

Билим юрти адреси: Қарши шаҳар, Хонобод шоссеси (подстанция олдида). Телефон: 63-20.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 7/IX да Сўғд элининг қоплони, 8/IX да Бир актли балетлар.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/IX да Уйланиш, 8/IX да Келинлар қўзғолони.

Кино

САНЪАТ САРОЙИ — Хавфли қувиш (катта зал, кундуз ва кечқурун).

Ўз билганича яшамоқ — «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда), Ғ. ҒУЛОМ номли (тоқ соатларда).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Москва цирки артистларининг гастроллари, «СУВДА ЦИРК» АТТРАКЦИОНИ.

Касаба союзларининг Ўзбекистон республика Совети республика касаба союзларининг кекса ходимларидан бири, иттифоқ миқёсидаги шахсий пенсионер

Содиқ
МУСАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ОРБИТА-3» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Янгиликлар. 9.10 — Эрталабки гимнастика. 9.30 — Ўсмирлар ижоди. 10.00 — Бергамолик Труффальдино» (бадиий фильм, 2-серия). 11.05 — Киносаёҳатчилар клуби. 15.20 — «Меҳнатинг—иқболинг». 16.15 — А. Голубева. «Уржумлик бола». 16.45 — Ўрмондаги тутун (бадиий фильм). 17.35 — Фан оламида. 18.05 — Горнчилар, қаердасиз! 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Спортлото. 19.25 — Фильм-концерт. 19.45 — СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қиламиз. 19.55 — Қулоқ сол (бадиий фильм). 21.00 — Футбол. СССР — Польша (ўртоқлик учрашуви). 21.45 — «Вақт». 22.15 — Футбол (2-тайм). 22.45 — Москвадан биринчи халқаро китоб кўргазма —ярмаркасининг очилишига бағишланган концерт.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Зумрад шаҳар сеҳргари (бадиий фильм, 1-серия). 12.30 — Концерт. 13.00 — Олтин соат (бадиий фильм). 18.30 — Болалар учун кўрсатув. 19.00 — СССР Конституцияси лойиҳаси тўғрисида суҳбатлар. 19.15 — IV Совет — Француз симпозиуми олдидан. 19.45 — Ахборот. 20.00 — Ижод гулшани. 20.45 — Ахборот. 21.05 — Концерт. 21.45 — «Вақт» (Москва). 22.15 — Пахтазор — мардлар майдони. 22.30 — Тандон ва босқон (бадиий фильм, 1-серия).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Болалар учун фильм. 19.30 — Реклама. 19.45 — Эстетика. 20.25 — Янгиликлар. 20.45 — Чол (бадиий фильм). 21.55 — Ўқитувчилар экрани.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбекистон композиторларининг қўшиқлари. 9.30 — Халқ талантлари куйлайди. 11.15 — КПСС XXV съезди қарорлари — ҳаётга. 11.30 — Ўзбек халқ куйлари. 12.10 — 13.00 — Силос босими — сут оқими. 13.30 — Далада ишлаётганлар, сизлар учун. Концерт. 14.00 — Механик-ҳайдовчилар минбари. 18.30 — Спорт эшиттириши. 19.00 — Москва. СССР Конституцияси лойиҳасининг муҳокамасига. 19.20 — Коммунизм йўлидан 60 йил. 20.20 — Ф. Билялов куйлайди. 21.00 — Пахта далаларидан дараклар. 22.00 — Куйлардан қўшиқларга. 22.30 — Самарали ҳамкорлик. 22.40 — Ўзбек совет адабиёти антологияси. Ғ. Ғулом. 23.15 — Тинглаб дам оламиз.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700 000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 ✱ ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.